

ÉLETÜNK

XLI. évf. 2. szám (41. Jg. Nr. 2)

Az európai magyar katolikusok lapja

2009. február

A SZENTATYA ÉVÉRTÉKELÉSE

Elég a keresztényekkel szembeni előítéletekből, csak azért, mert másként gondolkodnak, mint a nyugati társadalom nagy része! A felszólítás rögtön az iraki és indiai keresztényüldözések elítélését követően hangzott el abban a beszédben, amit XVI. Benedek január elején a nála akkreditált diplomáciai testületekhez intézett. Szokásos újévi külpolitikai éwertékelőjében a pápa többek között azon reményének adott hangot, hogy a közel-keleti térségben közelgő választások nyomán a békefolyamatot határozottan előmozdítani képes vezetők kerülnek hatalomra.

A gazdasági és pénzügyi, az élelmezési és a környezeti válság okán egyre inkább nyilvánvalóvá lesz, hogy bolygónk és lakóinak jövője a tét – utalt az elmúlt év legsürgősebb kihívásaira a Szentatya. Mindenekelőtt a fiatalok jövője van veszélyben, akik egy „súlyosan sérült gazdasági rendszert és társadalmat kapnak örökül”. A gazdaság szanálásához új bizalom kiépítésére van szükség, ami csakis az emberi méltóságra épülő etika alapjain valósulhat meg: „Tudom, mennyire igényes feladat ez, de nem utópia!” – jelentette ki XVI. Benedek.

A szegénység leküzdéséhez mindezekelőtt a fiatalokba kell befektetni. Úgy, hogy az igazi testvériség szellemében neveljük őket. Ebben tud az Egyház segíteni. (...)

Vallásszabadság és keresztényüldözés

„A kereszténység a szabadság és a béke vallása, amely az emberiség valódi javát szolgálja” – jelentette ki a pápa. Az Egyház pedig nem előjogokat kér magának, csupán a vallásszabadság elvének teljes körű alkalmazását. Az Evangélium ugyanis az üdvösség mindenkihez szóló üzenete: nem lehet a magánszférába szorítani, hanem ellenkezőleg: a háztetőkről kell hirdetni a föld végső határáig.

Nemcsak az anyagi szegénység, de az erkölcsi szegénység is árt a békének, amint az az elmúlt év súlyos keresztényellenes támadásai során is bebizonyosodott. A Szentatya határozottan felszólította a két leginkább érintett országot, Irak és India hatóságait, hogy tegyenek meg mindent a keresztényekkel szembeni türelmetlenség és támadások megszüntetéséért.

A nyugati világ sem teljesen „ártatlan” ezen a téren, hiszen sokszor előítéleteket táplál a keresztényekkel szemben, sőt, akár ellenséges velük szemben, „pusztán azért, mert bizonyos kérdésekben eltérő álláspontot képviselnek” – mutatott rá a pápa. A Szentatya ugyanígy – amint az külügyminisztere, Dominique Mamberti érsek korábbi nyilatkozatából kiderült – a közvetlen erőszakon és üldöztetésen kívül a tudatos felretájékoztatást, az adminisztratív és törvényhozási diszkriminációt és a türelmetlenséget is a keresztényellenesség definíciójához sorolja.

Közel-Kelet

Meglehetősen határozott állásfoglalásnak nevezhető, hogy a pápa „igen” (Folytatás az 5. oldalon)

Valentini Rovisi:
Szent Balázs megdicsőülése
(Szent Balázs Plébánia, Alleghe)

Balázsáldás

Február hónap legnépszerűbb szentelménye a Szent Balázs emléknapján kiosztott torokáldás. Szent Balázs szebasztai püspök († 316 körül) Diocletianus és Licinius császárok uralkodása alatt halt vértanúhalált Kappadóciában. A legenda szerint nagyon szerette az állatokat, úgyhogy azok barlangja köré csoportosultak és áldását várták. Egyszer pedig egy fiút mentett meg a haláltól, amikor kivette a torkára akadt halszállkát. Málora egy asszonyt a malacát elragadta a farkas, de a szent imádságára vissza is vitte. Az asszony hálából gyertyát és ételt vitt a már börtönben levő püspöknek, aki megígérte, hogy mindenkit megáld, aki hasonlóképpen hozzá foglalkozik. Ez a három esemény ragadta meg az emberek figyelmét, úgyhogy ha valakinek torkán szálla akadt meg, Keleten már a 6. században ezt kellett mondani: „Balázs vértanú és Krisztus szolgája mondja: Vagy le, vagy föl!” Nyugatra is csakhamar átszármaazott tisztelete, és a 13. században általánossá vált. Akár ember, akár állat megbetegedett, gyertyát áldoztak Szent Balázs tiszteletére. Napján vízszentes is volt, amely vízzel meghintették a templom elé hozott állatokat. A balázsáldás mai formájáról a 12. századi Németországban származnak az első emlékek.

NAGYVÁRAD ÚJ PÜSPÖKE

Püspökké szentelésére március 7-én, szombaton délelőtt fél 10-kor kerül sor a nagyváradai székesegyházban.

Két évvel azután, hogy Tempfli József nagyváradai megyéspüspök – betöltve 75. életévét – nyugdíjazását kérte, XVI. Benedek pápa kinevezte utódát, Böcskei Lászlót, eddigi temesvári általános helynök személyében.

Böcskei László, aki 2008. december 23-tól Nagyvárad 82. püspöke, 1965. július 11-én született a Temes megyei Gátalján. Szülőhelyén érettségizett, majd a Gyulafehérvári Római Katolikus Hittudományi Főiskolát elvégezve 1990. június 24-én szentelték pappá. Kezdetben segédlelkész volt Temesvárott az erzsébetvárosi plébánián, majd 1991. januárjától Kräuter Sebestyén megyéspüspök titkára lett. 1998. augusztus 28-tól általános helynök és püspöki hivatalvezető, a székeskáptalan keretében pedig a liturgia felelőse.

KÜZDJÜK LE A SZEGÉNYSÉGET...

Írta: Szabó Antal ny. ENSZ regionális tanácsos

Hazánk lakosságát és az európaiakat most három dolog foglalkoztatja: Először a Közel-Keleten fellángolt harcok. Jelen soraim írásáig több mint hatszáz ártatlan ember halt meg a Gázai övezetben és a háborúnak nem látjuk a végét. Az izraeli-palesztin vita mögött elsősorban a nagyhatalmak – mindenekelőtt Anglia és USA – tehetetlenségét és egyoldalú izraeli támogatását látjuk. A politikai elit hét évtizede nem volt képes egy palesztin államot létrehozni és garantálni, hogy Betlehembe bármikor békés körülmények között elzarándokolhassanak a hívők és turisták. A második az új energiaválság. Bár az Európai Unió orosz-ukrán vitáról beszél és a soros cseh EU-elnökség lányos zavarban van, hogy mit is mondjon, de ezért nem szabad egyoldalúan csak az oroszokat és ukránokat hibáztatni. A liberalizáció és globalizáció két fő szörnnyetege: a Világbank és a Világ Kereskedelmi Szervezet ez utóbbiba való felvétel feltételeként írta elő, hogy az oroszok is világszínvonalú árakon kereskedjenek. Ezeket a

szervezeteket nem érdekli, hogy vajon az új független utódállamok, mint Fehéroroszország, Moldávia vagy Ukrajna lakossága meg tudja-e fizetni az orosz földgázt és kőolajat, hogyan alakul ezen országokban a szegénység és munkanélküliség. A liberalizáció profitegyenletéből hiányzik az emberi méltóságot kifejező tényező. A harmadik félelmet a gazdasági világválság eszkalációja jelenti. A mostani világválság egyértelműen megmutatta, hogy az ultraliberális gazdaságpolitika éppúgy csődbe került, mint az egykori szocialista központi irányítású rendszer. A multinacionális cégek egy év alatt 6,5 milliárd EURO profitot visznek ki az országból és a Nemzetközi Valutaalap és EU által rendelkezésre bocsátott 25,1 milliárd dollárt azért kaptuk, hogy az előzőhöz hasonló nagyságrendű adósságszolgálatunkat ki tudjuk fizetni. EU tagországnak nálunk a legnagyobb a szegénység – a lakosság 30 %-a él a szegénységi küszöb alatt. A magyar lakosság nem ilyen EU-s lovat akart!

(Folytatás a 8. oldalon)

„SOK TEENDŐVEL ÉS TAPASZTALATTAL ÉRKEZÜNK HAZA”

Az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának (CCEE) elnöksége december közepén Rómában ülésezett. A főpapokat december 18-án hivatalában fogadta XVI. Benedek pápa. Az eseményt követően Erdő Péter bíboros, a testület elnöke nyilatkozott a Vatikáni Rádióknak.

A CCEE tevékenysége nagyon sokféle lelkipásztori munkaterületet ölel fel. Ezért sok szentségi hatóságnál járunk, ahol beszámoltunk az utóbbi másfél évben végzett munkánkról, másrészt pedig ötleteket, ösztönzéseket, útmutatásokat kaptunk a továbbiakra – mondta a bíboros a rádió munkatársának. Az Igazságosság és Béke Pápai Tanácsa azt várja tőlünk, hogy az európai szociális kérdésekről rendezzünk kontinentális méretű összejöveleket, megbeszéléseket. A Vallások Közi Párbeszéd Pápai Tanácsánál, Tauran bíboros úrral beszélgettünk az iszlámmal folytatott pár-

Az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának elnöksége a Szentatyánál

beszédéről, foglalkoztunk a Keresztény Egység Elősegítése Pápai Tanácsánál az ortodoxiával való párbeszéddel. Az Államtitkárságon a bíboros államtitkárral fontos európai fejleményekről tudtunk tapasztalatot cserélni és kaptunk hasznos útmutatásokat.

A Katolikus Nevelés Kongregációjában a papnevelés és a hivatásigazgatók kérdéseiről kívülről beszéltünk a felsőoktatásról és a katolikus iskolákról. Decemberben mutatuk be Rómában annak a többéves kutatásnak az eredményét, amely az egyházi iskolák helyzetét vizsgálta az egész kontinensen. Szóltunk arról is, hogy a katolikus felsőoktatásban a Bologna-folyamat az európai országokban hogyan valósult meg. Gazdag programot bonyolítottunk le, és nagyon sok teendővel és tapasztalattal érkezünk haza – zárta gondolatait Erdő Péter bíboros, a CCEE elnöke.

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Hosszú farsang, rövid farsang – miért?

Mire jó az egyházi év?

Egy telefonbeszélgetés során me-
rült fel a fenti kérdés. Nem lepődtem
meg, bár a válasz az általános művelt-
ség keretében tartozik. De ha valakit
szülei a 40 éves ún. „szocialista” rend-
szer idején nem írtak be hittanra,
nemigen nyílt alkalma, hogy vallással
kapcsolatos kérdések felől tájékozód-
jék. Mert igaz ugyan, hogy a farsan-
golás nem kifejezetten vallásos tevé-
kenység, mégis a válasz a kérdésre a
kereszténység legnagyobb ünnepével,
húsvétval van összefüggésben. Hogy
hogyan és miért, arra szeretnék egy
kicsit bővebben kitérni, annál is in-
kább, mert a húsvét már az Őszövet-
ség népének is legfontosabb ünnepe
volt. Egyébként jó tudni azt is, hogy
ünnepei nemcsak minden vallásnak
vannak, hanem a civil társadalomnak
is (pl. október 23., március 15.). Az
ünneplés, ünnepi megemlékezés egy-
szerűen ősi emberi igény: közösségekben
akarunk azokra az eseményekre, vagy
személyekre gondolni, amelyek, illetve
akik fontos szerepet játszottak annak
kialakulásában akár pozitív, akár ne-
gativ értelemben. Ennek megfelelően
az ünnep alaphangulata lehet vidám,
vagy komoly, sőt szomorú is.

Az Őszövettség ünnepei és újszövetségi változataik

Mindenekelőtt, legalább röviden,
ezekről kell beszélünk, mert a keresz-
ténység kezdetben egyszerűen átvette
– tartalmi különbségekkel – a zsidósá-
g ünnepeit. Ez természetes és magától ér-
tetődő volt, hiszen maga Jézus követke-
zetesen tartotta magát környezetébe szóká-
saihoz és az első keresztény közösségek
tagjai hithű izraeliták voltak. Nem sza-
bad szem elől tévesztetni, hogy a keresz-
ténység nem akart új vallás lenni, ha-
nem a Jézus által hirdetett irányelveket
akarta a zsidóságon belül megvalósítani,
kiküszkölve azokat az elferdüléseket,
amelyekre Jézus rendszeresen rámuta-
tott (1. Hegyi Beszéd).

1. A legrégibb Őszövetégi ünnepnek
a hetenként ismétlődő „sabbat” (szom-
bat) tekinthető. Bár kifejezett parancsot
a megülsére a választott nép csak a
sinai törvénykezéskor kapott Mózesről,
már a Teremtéstörténet hetedik napja,
amikor Isten megpihen, jelzi a későbbi
munkaszüneti napot. Célja – a pihené-
sen kívül – az Istennel való kapcsolat-
tartás, az istentisztelet volt. A keresz-
ténység, főleg amióta a pogányok kö-
zött egyre inkább terjedt, a hetedik nap
megünneplését, Krisztus feltámadására
való tekintettel, vasárnapra tette át. Ál-
lami ünneppé Nagy Konstantin császár
nyilvánította.

2. Az Őszövetégi évközi ünnepei közül
említsük meg a három legjelentősebbet:
– A pászka (peszha) ünnepe, emlé-
keztetül Izrael fiainak kivonulására, ki-
szabadítására Egyiptomból, erre utal je-
lentése: átmenet. Minden évben az első
hónap, a nisszán 14. napján tartották.
Hozzá kapcsolódott egy heti időtartam-
mal a kovásztalan kenyér ünnepe. Isten
felszabadító erejére, a választott népről
történt gondoskodásra és annak nemzet-
té kovászosítására emlékeztek ezen az
ünnepen. Ezt tekintjük az Őszövetégi
húsvétnak.

– A „hetek ünnepe” a pászkától szá-
mított 50. napra esett. Az ünnep késő-
bi elnevezése „az ötvenedik” (mármint
„nap”), görögül „pentekosté” innen
ered. Ezt a görög kifejezést formálta át
a magyar „pünkösd” szóra. Ez az aratás
befejezését jelezte, mikor is a termés
zsengéjét Istennek szentelték.

– A „sátoros ünnep” őszre esett és
a szüret befejezését jelentette, egyben
megemlékeztek a sivatagi vándorlásról
és az ősatyák példájára egy hétig (leve-
lekből összefűzött) sátorban laktak. A
hangulat vidám háláadás volt.

Mindhárom ünnepnek van mondani-
valója az Újszövetségben:

– Evangéliuma 7. fejezetében János
beszámol Jézus eredetileg nem szándé-
kolt megjelenéséről a „sátoros ünnepen”
Jeruzsálemben és a személye körüli vi-
tákról.

– A kereszténység szempontjából sok-
kal fontosabbak a pünkösti események.
A Szentlélek leszállása az apostolokra
és az Egyház kilépése a nyilvánosság
elő az első háromezer hívő megkeresz-
telésével, párhuzamba állítható az aratás
zsengéjével. Így jött létre a keresztény
pünkösd.

– A „pászka” ünnepe az, amelyet már
Jézus átvett az utolsó vacsorán, és új tar-
talommal látta el. A kereszténység meg-
tartotta – görög átírásban „pascha”-ként
a nevet. A magyar „húsvét” már abból az
időből való, amikor az Egyház 40 napos
büntetlenséggel az ünnepre: „húshagyó
kedd”-el megkezdődött a hústól való
megtartóztatás, amely húsvétvasárnapig
tartott. Az ünnep lényege, tartalma evvel
nem jut kifejezésre. Persze – és ez némi-
leg vigasztalhat – a többi nyelvben sem.

Húsvét – az Újszövetség központi ünnepe

A kereszténységben minden a húsvéti
eseményekre irányul. Isten az általa te-
remtett, de vele szembe fordult embert
továbbra is szerette, ezért meg akarta
menteni lázadásá következményeitől,
amelyekkel saját erejéből nem volt ké-
pes megbirkózni. Isten rendjét az ember
ugyan összekuszálhatja, de nem tudja
helyrehozni. Isten döntése: Ő maga lesz
emléke és az ember által megtagadott
szeretetet istenemeri szeretetének leg-
teljesebb aktuálával, emberi élete oda-
adásával visszaállítja. Ez történt Nisszán
hó 13-án, az ünnep előestéjén. Ez a mi
napunkat. Azonban Isten nem vé-
gez fél munkát: magára vállalja a halált,
mint a bűn következményét, de a cél az
élet volt. Közé és az ember közt áramló
ÉLET újraindítása. És ez történt húsvét-
vasárnap a feltámadással. Isten legyőzi
a halált, hogy az embernek élete legyen.
Az Őszövetégi húsvét mindenek előké-
peként értelmezhető, de az újszövetség
eseményei – a megtestesülés, az utolsó
vacsera, a kereszthalál, a feltámadás
és mennybemenetel – az emberiség törté-
nelmének csúcspontját jelentik, ez ad
mindennek értelmet.

Ezek után nem csodálkozhatunk azon,
hogy a kereszténység, amint lépésről lé-
pésre tudtára ébredt Isten lélegzetelállító
akciójának, igyekezett az ünnep tartal-
mát egyre jobban kibogozni, egyre kö-
zelebb hozni a hívő ember értelméhez és
szívéhez. A nagybőjti, főleg a nagyheti
szertartások ezt próbálják megkönnyíte-
ni, de ezt a célt szolgálja az egész egyhá-
zi év. A két évezred folyamán kialakult –
és még mindig alakuló – egyházi évben
végső fokon minden húsvétira irányul, a
„mysterium pasquale”-ra, a húsvéti ti-
tokra. Évről évre erre emlékezik az Egy-
ház liturgiája.

Az egyházi év

Három részből áll: a karácsonyi és a
húsvéti ünnepkörből és az évközi idő-
ből. Az első kettőnek van egy bevezet-
ő, előkészítő és egy befejező szakasza,
kicsengése, amelyek az ünnepet magát
körülveszik. Az ünnepkörök állandó és

mozgó ünnepekre oszthatók. Állandó
ünnepnek azt nevezzük, amely a polgári
naptárnak mindig ugyanarra a napjára
esik (pl. karácsony – mindig december
25-én). Változó vagy mozgó ünnepek-
ből áll a húsvéti ünnepkör. Tekintve,
hogy az Őszövetégi húsvét a holdnap-
tárhoz igazodott és ezt a kereszténység
átvette, a húsvéti ünnepe évről évre a ta-
vaszi holdtöltét követő vasárnapra esik.
Ez március 22. és április 25. között bár-
melyik nap lehet. A húsvéti előkészület
időpontját ennek megfelelően az ünnep-
től visszafelé, míg a napokét előre szá-
molvaa állapítják meg.

Ilyen nehézségek sokkal kisebb mér-
tékben adódnak az egyházi év kezdetén.
Az egyházi év ui. november utolsó na-
pához legközelebb eső vasárnap kezdő-
dik. Vele veszi kezdetét a karácsonyra
készülés ideje, az advent. Pár napos elto-
lódás itt is lehetséges, amennyire novem-
ber 30-a a hét bármelyik napjára eshet,
így a legközelebbi vasárnap lehet előtte,
vagy utána. A karácsonyi előkészület az
advent, negy hétre terjed, de december
24-én mindenképpen befejeződik.

Karácsony 8. napon át (októva) ün-
nepli az Egyház. A 8. nap Szűz Mária,
Isten Anyja ünnepe – újév. Ezt követi ja-
nuár 6-a, vízkereszt, Urunk megjelenésé-
nek ünnepe (háromkirályok). A karácso-
nyi időt a rákövetkező vasárnap „Urunk
megkeresztelkedése” rekeszti be.

De térjünk vissza a mozgó ünnepek-
re, illetve húsvétira, amely a húsvéti
idő minden további ünnepét meghatá-
rozza. Visszafelé számítva az ünnepet
megelőzi a nagybőjti, amely virágvasár-
nappal kezdődik és nagycsütörtökön,
nagyénteken, nagyszombaton éri el
tőpontját. Előtte 5 hétig tart a húsvé-
ti előkészület, a nagybőjt. A bőjt első
vasárnapját megelőző szerda – hamva-
szó szerda – a nagybőjt kezdete. A ka-
rácsónyi idő befejezése és a nagybőjt
kezdeté közötti időszak az „évközi idő”-
nek része, amely pünkösd után, Szent-
háromság vasárnapjával folytatódik,
összesen 34 héten át. A karácsonyi idő
és a nagybőjti kezdet közötti szakasz
a farsangolás ideje és ez a válasz a cím-
ben feltett kérdésre: ha ez az időszak a
korai tavaszi holdtölté miatt rövidebb,
akkor rövidebb a farsang is, ha később
kerül rá sor, akkor a farsang is hosz-
szabb lesz.

Húsvét ünnepét az Egyház 8 napon
át (októva) ünnepli, a húsvéti időt pedig
7 héten át. A közbeeső ünnepek: húsvét
után 40 napra „Urunk mennybemenete-
le” (áldozócsütörtök) és 50 napra pün-
kösdvasárnap, Szentháromság vasárnap-
ja ugyan már az évközi időbe tartozik,
de a hét csütörtöke még a húsvéti idő
függvénye, „Úrnapi” Krisztus testének
és vérének ünnepe.

Az évközi idő ünnepei többnyire
állandó ünnepek, azaz minden évben
azonos naptári napon ünnepeljük őket.
Említsük meg a legfontosabb Mária-ün-
nepeket: Széplőtelen Fogantatás decem-
ber 8., Nagybölgasszony (Szűz Mária
mennybevétele) augusztus 15., és már
említettük Szűz Mária, Krisztus Anyja
(újév). A szentek kiemelt ünnepei közül
a legjelentősebbek: Szent Péter és Pál
apostolok ünnepe június 29., Szent Ist-
ván király ünnepe augusztus 20. és min-
dentszentek november 1.

Ennyi mindenesetre elég ahhoz, hogy
ha valaki további részleteket szeretne
tudni, megkeresse az idevonatkozó iro-
dalomban, az Interneten, vagy feltegye
a kérdést az ÉLETÜNK-nek. Minden-
esetre remélem, hogy az ünneplésnek
és egyáltalán az egyházi évnek a leg-
belsőbb, legszemélyesebb célját min-
denki megértette: a kapcsolat Isten és
közöttünk járjon át bennünket, hogy rá-
ébredjünk, nincs fontosabb feladatunk,
mint hogy belőle éljünk és másnak is
adjunk belőle.

Frank Miklós

IMASZÁNDÉKOK

Február

I.

Általános szándék: Hogy az Egy-
ház pásztorai tanításukban és Isten
népének tett szolgálataukban legyenek
mindig tanulmányok a Szentlélek te-
vékenységére.

Keresztény egységünknek és közös-
ségünknek alapvető eleme az, hogy hívé-
kint elölkelten, őszintén, józannal enge-
delmeskedjünk püspökeinknek Ennek a
magatartásnak belső meggyőződésből
kell születnie és erősödnie. – E havi
szándékunk azonban nem erről szól,
hanem arról, hogy a püspökök mindig
tanulmányok engedelmesseggel figyeljék
és kövessék a Szentlélek (nem külső ta-
pasztalattal, hanem belső megvilágoso-
dással megismerhető) tevékenységét és
irányítását.

A püspökök, ugyanúgy, mint mi vala-
mennyien, Isten népet alkotják. Kutat-
niuk, érzékelniük, követniük kell Isten
szavát. Ők is, állapotunknál fogva, embe-
ri lények és bűnre hajlanak; a püspökök
szentes és nem csepegteti beléjük ellen-
állhatatlannul a keresztény erőket; Ők
is arra hivatottak, hogy naponta keres-
sék és meglássák Isten rájuk vonatkozó
akaratait, és kérjék a megvalósításhoz
szükséges, Istenből eredő erőt.

2003. október 16-án II. János Pál
pápa szinódus utáni apostoli buzdítást
adott ki „Pastores gregis” kezdettel.
A 13. pont témáját röviden ő maga így
foglalta össze: „Lehetetlen mások szol-
gádjának lenni, ha valaki először nem Isten
szolgája.” A püspöki szolgálat több
elemét foglalja össze ez a pont.

Most azt kéri tőlünk a Szentatyá,
hogy imádkozzunk püspökeinkért (el-
sősorban, de persze nem kizárólag,
saját országunk püspöki karának tagja-
iért): az előttük álló mindennapos fel-
adatokhoz éppen úgy, mint a nehéz és
bonyolult kihívásokhoz, kapják meg a
Szentlélek világosságát; valósítsák meg
magukban a krisztusi „kalibert”, a tö-
kéletes férfit. (Imádságunkban a Szent-
lélek talán minket is rávezet arra, hogy
kérni tudjuk főpásztorainkat azokat a
konkrét kegyelmeket, amelyekre szüksé-
gük van.) Gondoljunk arra is, hogy a
püspököknek, ugyanúgy mint nekünk,
különböző utak állnak rendelkezésük-
re Isten akaratának felismeréséhez: a
személyes ima, az igeliturgia, az eucha-
risztikus közösség, az imaórák liturgi-
ája, kapcsolataik hívőkkel és munka-
társakkal, találkozások a szegényekkel,
a történelmi események, meglepő hétköz-
napis dolgok stb.

Őszinte szeretettel és gyermeki ra-
gaszkodással kérjük püspökeink száma-
ra az Isten iránti lelkipásztori engedel-
messég kegyelmét!

II.

Missziós szándék: Hogy az Egy-
ház Afrikában megfelelő utakat és
eszközöket találjon ahhoz, hogy ha-
tékonan előmozdítsa a kiengeszte-
lődést, az igazságosságot és a békét,
a püspöki szinódus Afrikát szolgáló
II. külön gyűlésének útmutatásai
szerint.

1994. április-májusban szentelte a
püspökök szinódusa első külön gyűlését
Afrika Egyházának szolgálatára erről a
témáról: „Az Egyház Afrikában és evan-
gelizáló küldetése a 2000-es év körül:
»Tanúim leszek.« (ApCsel 1,8).” A más-
odik szinódusi ülést ugyancsak II. Já-
nos Pál jelentette be, de utódára maradt
a 2008-as levezetése az általa meghatá-
rozott témáról: „Az Egyház Afrikában,
a kiengesztelődés, az igazságosság és a
béke szolgálatában. »Ti vagytok a föld
sója... Ti vagytok a világ világossága.«
(Mt 5,13.14.)”

(Folytatás a 4. oldalon)

FELVIDÉKI HELYZETKÉP

„Minden nagyon szép, minden nagyon jó, mindennel meg vagyunk elégedve.” Röviden így lehetne összefoglalni – Ferenc József szavainak szellemében – a Szlovák Püspökkari Konferencia szövegének a felvidéki magyar katolikusok helyzetét problémamentesnek beállító nyilatkozatát.

A Szlovákiában élő magyar nemzeti-ségű hívekről nagyon jól gondoskodnak – így reagált Jozef Kováčik, a Szlovák Püspökkari Konferencia szövegét Csáky Pál azon kijelentésére, miszerint Szlovákiában magyar nemzetiségű püspöknél is kellene működnie, „Csáky úr ismét átlépte azokat a határokat, amelyeket egy politikai párt elnökének tiszteletben kellene tartania” – mondta a szöveg.

Kováčik szerint a Szlovákiai Katolikus Egyház álláspontja változatlan. Szerinte a magyar híveknek vannak olyan püspökeik, akik törődnek lelkipásztori ellátásukkal és folyékonyan beszélnek magyarul. Több egyházmegyében vannak helynők is, akik szintén foglalkoznak velük – mondotta. Csáky Pál a SITA hírügynökségnek adott interjújában elmondta, hogy magyar anyanyelvű, alkalmas embereket kellene kinevezni, hogy a magyar hívek pasztorációjával foglalkozzanak. Ez meggyőzően mutatná, hogy a Szlovákiai Katolikus Egyház gondolt ezekre az emberekre is – jelentette ki Csáky. Szerinte a helynők ki-nevezésével néhány püspökség területén már bizonyos mértékig elfogadható megoldások születtek, a Pozsonyi és Nagyszombati Egyházmegyékben azonban semmilyen előrelépés nem történt, a nyitraiban pedig nevelés és elfogadhatatlan megoldást választottak.

Csáky Pál a szlovákiai egyházmegye 2008-ban megvalósult felosztását is bírálta, amely szerinte nacionalista ihletettségű volt. A felosztást Kováčik szerint ekkig tartó előkészület előzte meg. Ennek megkérdőjelezése a szöveg szerint megsérti a Szlovákia és a Szentsek közti szerződést, mely szerint ez a Katolikus Egyház belső ügyei közé tartozik.

Csáky Pál elfogadhatatlannak tartja, hogy a Szlovák Püspökkari Konferencia szövegét ismételtelen úgy reagált a szlovákiai magyar katolikus hívők kérelmére, hogy csupán a téma politizálásáról van szó, s ezen a területen nem létezik semmilyen probléma. A korszerű Egyház nem hagyhatja figyelmen kívül több mint 50 ezer hívő aláírásgyűjtő akcióját, amely során pasztorációjuk jobb szerveztségét kérelmezték.

(Felvidék Ma nyomán)

A PÁPA 2009-ES UTAZÁSAI

XVI. Benedek pápa 2009-ben három külföldi utat tervez: március 17-től 23-ig Kamerunba és Angolába látogat. Szentföldi útját májusra vagy őszre tervezik, a végleges időpontot később hozzák nyilvánosságra. Valószínű, hogy a pápa egy közép-európai országot is felkeres jövőre – írja a Kathpress. Lehetőséges úticélok Szlovákiát, Romániát, illetve Csehországot jelölték meg. A korábban emlegetett berlini útra 2009-ben valószínűleg nem kerül sor.

Ami a pápa olaszországi útjait illeti: a Szentatya május 24-én ellátogat a montecassini bencés apátságba. Június 21-én a pugliai San Giovanni Rotondóba utazik, szeptember 6-án pedig az umbriai Viterbo és Bagnoregio hívei várják lelkipásztori látogatásra.

PAPKÉNT, EMBERKÉNT A KATONÁK KÖZÖTT

Bíró László tábori püspök beiktatása

Ünnepi szentmise keretében iktatták be hivatalába Bíró László tábori püspököt január 9-én a Szent István-bazilikában. A szentmisén jelen voltak Erdő Péter és Paskai László bíborosok, Juliusz Janusz apostoli nuncius, Majnek Antal munkácsi megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai, valamint a Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség magas rangú képviselői.

A szentmise elején Juliusz Janusz apostoli nuncius felolvasta XVI. Benedek pápa bulláját, amelyben a Szentatya Magyarországot katonai ordináriusává nevezi ki Bíró László püspököt. A bulla felolvasása és a nuncius köszöntője után a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia nevében Erdő Péter bíboros köszöntötte az új tábori püspököt.

Homíliájában a bíboros kiemelte: „A tábori lelkészek személyében is Krisztus akar szólni az emberekhez. Ő akarja tanítani, erősíteni, az életszentségre vezetni őket. Bármilyen nagyra érezzük is ezt a feladatot, bármilyen távoliak is sokszor a katonáskodás körülményei (...), ott a helyünk a katonák mellett is, mert Jézus mindenkihez szól, mindenkit hív magához.” A primás ehhez a nemes szolgálathoz kérte Isten áldását Bíró László püspök számára, aki, mint mondta, „kalacsa-kecskeméti segédpüspökként és a Központi Papnevelő Intézet rektoraként sok éven át tanúságot tett lelkipásztori szeretetéről; a családok lelkipásztori gondozásában vett részt, és reméljük, a jövőben is ugyanilyen lelkes-

déssel folytatódó munkájával méltán vívta ki sokak elismerését.”

A szentmise végén Füredi Károly, a Honvédelmi Minisztérium szakállamtitkára személyes szavakkal köszöntötte az újonnan beiktatott tábori püspököt. A csa-

ládok legkigondozásának fontosságát hangsúlyozta, különösen a katonák esetében, ahol a családtagok sokszor hónapokig távol vannak egymástól. Biztosította a püspököt, hogy a honvédelmi tárca minden személyi és tárgyi eszközét meg fog adni szolgálata elvégzéséhez. Ezt követően Lakner Pál dandár-

tábornok, protestáns tábori püspök és Berta Tibor, a tábori lelkészség általános helynöke köszöntötte a püspököt.

Bíró László köszönetet mondott Istennek, aki a papi szolgálatra meghívta, és mindazoknak, akikről eddigi papi és püspöki szolgálatában segítséget, új feladathoz pedig bizalmat kapott. Új szolgálatával kapcsolatban a püspök így fogalmazott: „A karácsonyi időben arra emlékezünk, hogy Isten – Fia, Jézus Krisztus által – egészen közel jött az emberhez. Krisztuskövető emberként ebben az új szolgálatomban az a feladatom, hogy én is közel kerüljek a rám bízott emberekhez, a Magyar Honvédség katonáihoz és a tábori lelkészekhez. Katolikus tábori püspökként szeretnék emberként jelen lenni a katonák között; emberként és emberi munkával a Magyar Honvédség hazánkért végzett szolgálatában. Jézus közel jött az emberhez, olyannyira, hogy családban született meg. A családi élet értékét és fontosságát szeretném ezen az új szolgálati helyemen is hirdetni, megőrzését és megővését segíteni és támogatni, folytatva ezzel a Katolikus Tábori Püspökség eddigi ilyen irányú tevékenységét.”

A szertartáson megjelent Havril András vezérrezdes, a Honvéd Vezérkar főnöke, Mikita János altábornagy, a vezérkar főnök helyettese és Tömböl László altábornagy, a Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnokságának parancsnoka, valamint Balassa János, Magyarország kinevezett szentszéki nagykövete is.

Magyar Kurír

NYOLC NAP A SZENTFÖLDÖN

Dél-Németországból, a Freiburgi, Speyeri és Trieri Egyházmegyékből indult a 35 főnyi zarándokcsoporthoz a Szentföldre november második felében. Mindazon szent helyekre eljutottunk, ahová minden hívő ember szíve vágyakozik. Jelmondtunk: Jézus nyomába lépve mindjobban éljük meg keresztény életünket. Frankfurtból Tel Avivba repültünk, innét utunk Galileába vezetett a Kármel hegyére, hogy a Szűzanya oltalma alatt járassuk utunkat. Illés prófétával mi is barlagjából a Földközi-tengerre nézhettünk. Következett Názáret városa, az Angyali üzenet bazilikája, Szűz Mária és Szent József háza visszavitt üdvösségünk kezdetéhez, ahol az Isten Fia emberré lett, Mária Igenjében mi is mindig benne akarunk lenni. A Nyolc Boldogság hegyén Urunk Jézus jelenléte a szentmisében összekötött mindazokkal, akiket a szívünkben hordunk. A Galileai-tó csodálatos látványa gyönyörködtetett bennünket; bárkával mentünk át a másik partra a csodálatos halfogásra és a vihar lecsendesítésére emlékezve. Majd a Jordán partján megújítottuk keresztvási fogadalmunkat. A Tábor hegyén

Urunk színévaltozása tette „fényessé, ragyogóvá” szentmisénket.

Aztán Judeába utaztunk és Jeruzsálem városában töltöttünk négy éjszakát. Innét zarándokoltunk Betlehembe, a Születés bazilikájába. Ezután Ain Karimba, a Találkozás házába, ahová Mária sietve ment Erzsébethez.

Krisztus Király vasárnapját Jeruzsálemben ünnepeltük, megdicsőült Urunkat, aki szolgálni jött a kicsiket, betegeket...

Sorra vettük a szent helyeket, az Utolsó vacsora terméből indulva, a Getszemáni-bazilikába, ahol Urunk kezeibe ajánlottuk jövőnket. A keresztutat járva a Szentír-bazilikába jutottunk, itt mutattuk be az ünnepi szentmisét. Mind a Golgotán, mind a többi szent helyen el tudtuk végezni az „egyéni kis liturgiánkat”. Isten jószágában megerősödünk. Az utolsó napon, a programnak megfelelően a Holt-tengerhez és a sivatagba mentünk. Fűrödtünk a tengerben, amikor itthon már havazott.

Példás fegyelmezetten vettek részt testvéreink a zarándoklaton, ami könnyített a sokszor nehéz körülményeken.

Szabó József, Karlsruhe

Németországi magyar zarándokok a Szent Sír-bazilikánál

BOLDOG SÁRA TESTVÉR TEMPLOMA

Urunk színévaltozása és Boldog Salkaházi Sára tiszteletére december 27-én Erdő Péter bíboros felszentelte a főváros legújabb templomát Újpalotán. A szentmisét az esztergom–budapesti érsek közösen mutatta be Bábel Balázs kalacsa-kecskeméti érsekkel, Udvardy György és Székely János esztergom–budapesti segédpüspökökkel, valamint az egyházmegye papságával.

A dunajvárosi lakótelephez hasonlóan – ahol novemberben szentelték fel a Krisztus Király-templomot – annak idején az újpalotai lakótelepet is templom nélkül tervezték. Ma mintegy 40 000 ember él itt. A templom építésének igénye 35 éve fogalmazódott meg. Az elmúlt 15 esztendőben a művelődési központban tartották a szentmiséket. Az önkormányzat 2006-ban telket adományozott a templom építéséhez, és még abban az évben december 20-án sor került az alapkövetételre. A Pattogós és a Szerencs utca találkozásánál épült templom a lakótelep mértani középpontjában áll.

Az oltárba Szent Bonifác és Szent Kelemen egy-egy ereklyéje került, a szentélyben található ereklyetartóban pedig Sára testvér vezeklőővét helyezték el. A mozaik oltárkép – amelynek egyelőre vázlata látható, és amelyet Puskás László görög katolikus pap, festőművész készített – Urunk színévaltozását jeleníti meg.

A templomban közel 500 személy fér el, s 300 ülőhely van. A hittanterem, a közösségi terem és az atleptom mellett urnatemető is készül. □

Gyermekeknek

A BETEGEK IS FONTOSAK

Voltatok már betegek? Ugye milyen rossz volt? Feküdni kellett egész nap, nem mehettetek ki a lakásból. Egy idő után már nemcsak társaitok hiányoztak nagyon, hanem még az iskola is – pedig hányszor gondoltatok korábban arra, hogy de jó lenne inkább otthon heverészni, mint iskolába menni.

Azért mindig van valami jó is a betegségben. Ilyenkor ti vagytok a központban, körülöttetek forog egy kicsit a világ. Jönnek a látogatók, oldják az unalmat. Kedvenc ételeiteket kapjátok, ha csak nem kell éppen böjtölni a betegség miatt. Szóval egyre csak szeretnek, szeretnek benneteket. Ha pedig komoly a betegség, aggódnak értetek. Ebből megtudhatjátok, hogy mennyire fontosak vagytok szüleiteknek, nagyszüleiteknek, barátaitoknak. De nem-

csak nekik. A nagyobb közösségnek, az Egyháznak is.

Minden év február 11-én egy egész napot szentel a betegeknek az Egyház, ez a Betegek Világnapja. Tudjátok-e, hogy miért éppen ezt a napot? Azért, mert 1858-ban február 11-én jelent meg először a Szűzanya Lourdes-ban a kis Bernadettnek, akiből később apáca lett. S aki bizony igencsak beteges volt. A Szűzanya boldogságot ígért neki, de hozzátette, hogy nem ezen a világon. Bernadett azóta már boldogan él abban az országban, ahol nincs és soha nem is lesz betegség. Szentéavatásán kívül nagy bizonyítéka ennek a földön maradt teste. Úgy pihen az üvegkoporsóban, olyan szépen, mintha soha nem lett volna beteg. Mintha csak élne...

De hiszen él is, csak nem itt, hanem a mennyországban. **András bácsi**

Fiataloknak

KELJ FÖL ÉS JÁRJ!

Talán volt már hasonló élményünk: találkozunk egy rég nem látott ismerőssel, egy kedves barátunkkal, majd leülünk egy csésze kávé mellé és beszélgetünk. Hosszan, alaposan, felidézve az elmúlt eseményeket... A beszélgetés befejeztével, miután újra elbúcsúztunk egymástól, egy rendkívüli érzés támad bennünk: mennyivel könnyebb így, hogy beszélni tudtunk valakivel, aki figyelt ránk, aki megpróbált megérteni, aki vigasztalt, bátorított, aki velem együtt tudott szomorkodni vagy éppen örvendezni az elmúlt évek eseményei hallatán. Sajnos az ilyen boldogító találkozások elég ritkák az ember életében, de talán éppen ezért emlékezetesek és fontosak. Annyira, hogy nagyon sokszor az az érzésünk, hogy nem csupán egy emberi, kellemes, boldogító találkozásban volt részünk, hanem valahol, valamilyen módon Istennel találkoztunk. Túlzás ez? Csak képződmés lenne azt hinni, hogy barátaink, ismerőseink irántunk tanúsított jóság, figyelmesség-

ge nem Isten végtelen jóságából és irgalmasságából fakad?

Jézus szavai: „Gyertek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok, s az élet terhet hordoztatok – én megkönnyítelek titeket.” – felszólítás, meghívás arra, hogy ilyen felemelő találkozásokban legyen részünk. A 7. évközi vasárnap Evangéliumában (Mk 2,1-12) szereplő békés ember nem tudta saját erejéből megtenni ezt az első, döntő lépést... De milyen csodálatos, hogy voltak mellette valódi, igaz barátai, segítők, akik figyelték rá, akik aggódtak érte, akik felemelték. A békés és hordozói együtt tettek eleget Jézus hívásának. Hite, hitük hozott gyógyulást, új reményt és lehetőséget... „Fiam, bűneid bocsánatot nyertek... Kelj föl és járj.” – Jézus feloldozó szavai gyógyítanak lelket és testet egyaránt. Nem üres szavak, csevegés, hanem szavak, amik erőt adnak... Erőt talpra állni, terhet hordozni, sőt ezután másokra is figyelni, akár mások terhet is cipelni.

Pál atya

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

Az Egyház helyzete Afrikában meglehetősen kedvező: 2004-es statisztikák szerint majdnem 150 millió katolikus, 630 püspök, húszezer felelősi egyházmegye és tízezer felelősi szerzetes pap, nyolcezer szerzetes testvér, majdnem hatvan ezer Istennek szentelt nő, 380 ezer katekéta. Egyre növekvő számú afrikai misszionárius működik más világrészekben. Mondhatnánk: a gondviselő Isten sok munkát bízott a nagyon kényes és nehéz feladatok vállalására.

Afrika igen kényes, feszült helyzetben él, amelyre a kereszténység egyre elmélyülő és erősödő evangelizálással tud és hivatott jótékony befolyást gyakorolni. Isten Királysága, a szeretet Királysága, amely Jézus Krisztusban állandóan érkezik közeink, kiengesztelődést, igazságosságot és békét hoz: „Isten Királysága... igazságosság, béke és öröm a Szentlélekben.” (Róm 14,17.) Afrika népei fölött viszont sötét felhők gomolyognak, és viharok tombolnak: gyűlölet, megosztottság, háborúk, globalizálódás; törzsi viszályok, kegyetlen belpolitikai elnyomás, külső hatalmak kiszorító és fojtogató rátelepedése. Vonatkozó információk és képek bőségesen érnek bennünket; ezek segítségével igyekezzünk látni, átérzeni az afrikai valóságot.

Ilyen helyzetben, az afrikaiak számára talán különösen is, Krisztus Egyháza a Család: családegyház (kicsiben) és Család-Egyház (nagyban). Kéklén hordja az élet Igéjét és Kenyerét, a szeretet Igéjét és Kenyerét. „Ti mind testvérek (fivérek és nővérek) vagytok.” (Mt 23,8.) Egymás testvérei a személyek, a népek testvéri népek, és valamennyien testvérei az egész hatalmas és gyönyörű teremtett világnak. – Ilyen tekintetben éljem át minél mélyebben, hogy – én is, mi is, meg afrikai testvéreim is, az egész afrikai közösség is – állandóan magunkban hordjuk a keresztség meg a bérálás jegyét: az forraszt össze bennünket egyetlen nagy titokzatos közösséggé.

Mi, magyarok vigasztalhatjuk magunkat azzal, hogy nem sok közvetlen közünk van az afrikai családok és társadalmak kegyetlen problémáihoz. De inkább azzal vigasztaljuk magunkat, magyar keresztények, hogy Krisztusban és az Ő Egyházában, ebben a világot átfogó nagy Családban, Megváltónk és Főnk nyitottságával, szeretetével, vágyaival, kegyelmi sugárzásával átkaroljuk, személyes ismeretségek nélkül is, afrikai testvéreinket és nővéreinket, hogy ők maguk is az egymás közötti kiengesztelődés, igazságosság és béke kiapadhatatlan forrásaiként kapcsolódjanak egymáshoz és egész nagy világrészükhöz.

Nagy Ferenc SJ

A BIZALOM ZARÁNDOKÚTJÁN

Brüsszelen és Pécsen át – Taizébe

A Brüsszelben 2008. december 29-től január 2-ig megrendezett taizéi találkozó mintegy 320 magyar fiatal vett részt. Jelen volt Nobilis Mária, a Székesfehérvári Egyházmegye ifjúsági referense is, akit a Magyar Kurír munkatársa belgiumi élményeiről kérdezett.

– *Mi a Kenyai levél aktualitása, üzenete a fiataloknak?*

– A Kenyai levél alap gondolata, hogy a világ fejlődése közepette a gondok növekedését is megtapasztaljuk, s ez arra indít bennünket, hogy újrarendeljük életünk forrásait. A levél azokat az embereket állítja elének példának, akik megteszik a maguk kicsi feladatát, sokszor hősiessé cselekszenek környezetükért és kitartanak a reménységben. Az évtizedek óta Afrikában élő taizéi testvérek sok ilyen emberrel találkoztak – elsősorban a szegények között –, különösen asszonyokkal, nőkkel, akik sokszor hősiessé lépéseket tesznek meg családjukért. Alois testvér azt mondja: a fejletlen nevezett országokban is mindannyiunk számára az az igazi kérdés, hogy mi az életünk forrása. Az életkedv elvesztése, a bizonytalanság növekedése mögött ott áll a hit meggyengülése. Olyan egyszerű lépések, mint önmagunk elfogadása, az Isten utáni vágy átélése, a közösségvállalás, egymás támogatása, a szolidaritás konkrét tettei lehetnek annak az eszközei, hogy újra felfedezzük a föltámadt Krisztus erejét, és Ő Szentlelkével megújíthassa a világot. Taizéi lelkületének alapjai az egyszerűség, a kiengesztelődés és a befogadás, és Alois testvér ebben a lelkületben arra biztat minden fiatalot, hogy semmiképp ne mulassza el megtenni azt a keveset, amit megtehet.

– *Milyen programokon vehettek részt a fiatalok az imádságokon és a kiscsoportos beszélgetéseken kívül?*

– Az imádságok végén Alois testvér illetve más testvérek a közösségből a Kenyai levél gondolatait fejtették ki, különös tekintettel Európára. Fontosak voltak a plébániákban délelőtti órákban tartott kiscsoportos beszélgetések is, hiszen a fiatalok ott dolgozták fel a levél gondolatait. Ezenkívül délutánonként sok helyütt tartottak műhelyeket, amelyek között több különösen izgalmas volt. Például egy jezsuita atya a Saint Michel-katedrálisban „Isten keresése nem a világban való menekülés” címmel arról beszélt, hogy ebben a világban kell kereszténynek lennünk, s hogy mit jelent a világban való létünk, mint a hit megélésének a helye. Több olyan műhely is volt, ahol a környezeti, teremtésvédelmi kérdések is előtérbe kerültek, például egy gyakorlatias beszélgetésben az egyszerűségről és arról, hogy mit jelent ez a világ iránti felelősségünk szempontjából. Nagyon érdekes volt az a műhely,

amelyben az Európai Unió intézményében dolgozó keresztény fiatalok egy csoportja végigvezette az érdeklődőket az EU-negyeden, keresztény szemmel mutatva be az EU intézményeinek működését, és azt is, hogy ebben a világban, ebben a környezetben őg hogyan próbálják életté váltani a hitüket.

– *Hogyan fogadták a fiatalok a poznaui találkozót?*

– Természetesen nagy ovációval fogadták, ami nem csoda, hiszen a jelenlévő negyven ezer fiatalból kilencezer lengyel volt, akik nyilván erre is számítva jöttek el, sőt ott volt a poznaui érsek, Stanisław Gądecki és több lengyel püspök is. Úgy éreztük, hogy a kelet-köz-

Csoportos megbeszélés a katedrálisban

zép-európai fiatalok különösen lelkesek voltak, ami érthető, hiszen az elmúlt két évben Nyugat-Európában volt a találkozó, Genfben és Brüsszelben, és most már „ideje”, hogy a mi közelünkben legyen. Azt hiszem, kicsit más a kelet-közép-európai találkozók hangulata, ezeknek talán sajátos íze van... Természetesen a magyar fiatalok is örültek, mert Poznań hozzáink közelebb van, és így reméljük, hogy több magyar fiatal tud majd eljutni oda.

– *Bejelentették a pécsi találkozót is?*

– Alois testvér nemcsak a poznaui találkozót jelentette be, hanem felsorolta az év többi taizéi programját is. Májusban Vilniusban és Sevillában, októberben pedig Stuttgartban és Pécsen lesz regionális találkozó. Az év végi poznaui találkozó után, 2010 februárjában Maniában tartanak világtalálkozót. A magyar fiatalok közül sokan várják már az őszi pécsi regionális találkozót. A Pécsi Egyházmegye felkérésére a Taizéi Község a különböző felekezeti pécsi egyház-községek fiataljaival szeretné megszervezni a Bizalom Zarándokútjának ezt az állomását, nemcsak a magyarországi, hanem a környező országokból érkező fiataloknak is. A tervek szerint nagyjából 1500 fiatal fogadására számítanak, akiket pécsi családok látnának vendégül otthonaikban. Minden találkozóznak megvan az a lehetséges hatása, hogy segíti felpozícionálni a helyi egyházi életet, a közösségek egymásra találását, aktivitását. A szervezők azt remélik, hogy ez Pécsen is így történik majd. Erről is beszélgettünk Alois testvérral, aki megerősítette, hogy szívesen jön ő maga is újra Magyarországra.

– *Számodra személyesen mi jelentette a legnagyobb élményt?*

– Azt hiszem, egyértelműen az Alois testvérral való rövid találkozás és személyes beszélgetés. Papp Zoltán atyával, az Esztergom–Budapesti Főegyházmegye ifjúsági referensével, valamint a taizéi András testvérral három mentünk oda hozzá. Amikor megláttátok, rögtön odahívtak és leültetett minket. Pár percet beszélgettünk vele, nagyon közvetlen és személyes volt. Valahogy úgy éreztem, az egész taizéi lelkület, Roger testvér öröksége ott van a tekintetében.

Horánszky Anna

Brüsszel jelképe, az Atomium előtt

Floridai levél

CUKORNÁD –
NÁDCUKOR

Petőfi kedvére való táj. Amerre a szeme ellát pusztaság. A látóhatárt kutató szem nem ütözköd semmibe. Csak a gémeskiút hiányzik.

Dél-Floridában, a hatalmas Okeecho-bee-tó környékén van az Egyesült Államok legnagyobb cukornádtermesztő- és feldolgozó cége közé tartozó United States Sugar Corporation óriási kiterjedésű birtoka. Kedvező időjárás esetén évi 700 000 tonna nádcukor kerül forgalomba az apró tasakoktól a hatalmas zsákokig, ládáig, mindig megnyugtatóan a fogyasztót, a természetes édesítőből egy kávéskanálnyi csupán 15 kalóriát tartalmaz. A cég központja, az Okeecho-bee-tó délnyugati partján fekvő Clowiston ideálisan fekszik, egyenlő távolságra, 60 mérföldre az Atlanti-óceántól és a Mexikói-öböltől. A 7000 lakosú, nyolcvanasaiban járó városokat egyik alapítójáról, Alonzo C. Clewis floridai bankárról nevezik el. A tóparti üdülőhelyeknek szánt település a múlt század húszas éveinek végétől a cukorral jegyezte el magát, és a gazdasági válságokból is kikeményve joggal viseli az „Amerika legédesebb városa” jelzőt. (Igaz, egy textai lepálta. Bízskén hirdeti, hogy az édes por nem akárhonnán, de Sugar Land-ből, Cukorszögből érkezik.)

Közismert nevén az U.S. Sugar a legmodernebb, és a természetvédelem szempontjából is a legfejlettebb módon gazdálkodik. Szórolápja közli, hogy 1700 alkalmazottja a legjobb munkakörülmények között dolgozik, biztonsága, szociális ellátottsága a legmagasabb igényeknek felel meg. A cég 120 mérföldes vasútvonalán 1100 vagon biztosítja a szállítást és köti össze a távolabbi közlekedési pontokkal. (A levágott, feldarabolt cukornád gyorsan romlik, így kezezní kell vele a malomba.)

Cukormalom, Sugar mill. Csakhogy ez a malom nem akármilyen őrlő alkalmazatosság. Napi teljesítőképessége 42 000 tonna. A kapcsolt üzemszerűleggekkel ma „világ legnagyobb ilyen együttese”. Az 1980-as évek óta Florida az USA legnagyobb nádcukorkertmelő állama. Az U.S.Sugar az Egyesült Államok évi cukorszükségletének 10%-át látja el. A cég szórolápja megnyugtató, a cukornád rendkívül természetbarát, nagyon kevés műtrágyát és rovarirtót szert igényel. Eddig tehát rendben volna minden. Vagy mégsem? Florida déli részét a hatalmas kiterjedésű mocsaras, lápos nemzeti park, az Everglades, víziállatok, madarak paradicsoma borítja. Illetve, csak borította. A múlt század első évtizedeiben nekiestek és alaposan megcsontították. Tehenészetek, mezőgazdasági üzemek, nagy méretekben gondolkodó telekspekulánsok igényei szerint lefaragták. (Tegyük fel, ők még nem tudhatták, milyen, szinte jöveteletlen mértékben bontották meg a természet egyensúlyát.) Felismerve a „véteket” jelenleg az eredeti állapot, illetve a tönkrített egyensúly visszaállítása a cél. Érdekben Florida ösdoldozik a központi kormányval, az érintett cégek illetékeseivel, a társaságokkal és a tulajdonosokkal. A tárgyalások folyamatosan vannak. Florida igyekszik biztosítani a visszavásárláshoz szükséges csillagászati összegeket, mialatt a szakemberek és természetbarátok aggódva kérdezik, nem futunk-e ki az időből? Megállítható-e, korrigálható-e a természet átalkatásának pusztító hatása? Megmenthető-e, nemcsak Floridának, de világunknak ez a hatóságban alig felmérhető kincse?

Bitskey Ella, Sarasota

A VATIKÁN „TITKOS” LEVÉLTÁRA

A világ alighanem legtitkosabb levéltára a Vatikánban van. Immár 8 évszázada gyűjtik itt rendszeresen az Egyházra vonatkozó dokumentumokat. Korábbi időkben is őriznek az archívumban feljegyzéseket, de mivel ezek jó részét eredetileg még papirusztekercsekre írták, sokon úrrá lett az enyészet. A legrégibb fennmaradt dokumentum a „Liber Diurnus Romanorum Pontificum”, ami lényegében a pápaválasztás, trónra emelés és az egyházfő temetésére vonatkozó korabeli rendelkezéseket foglalja össze, de kitér a püspökök hivatalbaiktatásának részleteire, valamint a kolostorok alapításának feltételeire is. A levéltár feltételesen őrzött kincsei között találhatók Michelangelo feljegyzései a Szent Péter-bazilika építésével kapcsolatban, avagy a fiatal Mozart vallásosságára vonatkozó dokumentum. Wolfgang Amadeus Mozart 13 éves korában apjával együtt előadókörúton járt Itáliában és már mint közismert csodagyerek meghívást kapott egy kórusmű előadására a Sixtusi kápolnába. Általános meglepetésre a fiatal zeneszerzőt a koncert után emlékeztetből hibátlanul lekottázta a darabot és ezt apja eljuttatta a Szentatyához. XIV. Kelemen pápa elismerésének kifejezésére magánkihallgatásán fogadta az ifjú muzsikust és az egyházi állam „Aranyarkatűs Rendjének” lovagjává avatta. A

reformációval kapcsolatban is bőven akad dokumentum a vatikáni levéltárban: megőrizték például X. Leó pápa dörgedelmes sorait, amelyben a kiközösítést is kilátásba helyezi Luther Márton számára. Ugyanabban a kötetben – egy 1521-ben kelt dokumentum – már a szakadár német szerzetes végleges kiközösítését is rögzíti. Az archívumban nap mint nap rendszeres kutatómunka folyik. A levéltár 55

A vatikáni levéltár egyik freskókkal díszített szobája

állandó alkalmazottja késséggel áll a kül- és belföldről érkező tudományos kutatók rendelkezésére. Egy pápai rendelkezés értelmében az archívumban őrzött anyag 1881 óta kutatható, de csupán olyan felsőfokú végzettséggel rendelkező személyek számára teszik hozzáférhetővé a felbecsülhetetlen értékű kulturális örökséget, akik egyetemi ajánlólevéllel érkeznek Ró-

mába. Feltétel még az is, hogy egy bizonyos témában egyszerre csak egy történész folytathat kutatásokat, nehogy összekeveredjenek a pótolhatatlan dokumentumok. Természetesen a helyhez méltó öltözködést is elvárják a levéltárba belépő kutatóktól, és azt is, hogy az épületen belül ne használják mobiltelefonjukat se. Más állami archívumokhoz hasonlóan a Vatikán is titkosítja friss dokumentumait és csak 70 esztendő lejárta után teszi hozzáférhetővé a kívülről érkező történészek előtt. Így idén már a XI. Piusz pápa utolsó évéből származó valamennyi adat is kutathatóvá válik, de a világháború idejéből származó dokumentumok még zár alatt maradnak. Holott éppen ezek iránt nyilvánul meg a legnagyobb érdeklődés, mert Rolf Hochhuth német színdarabíró „A helytartó” című drámája óta reflektorfénybe került XII. Piusz pápa és a náci Németország kapcsolata. A levéltár körüli legendagyártás a Da Vinci kód című kalandregénnyel bestseller íróvá avanzsált amerikai Dan Brown legújabb kötetével, az Illuminati című könyvvel folytatódott, amelyben a szerző nem kevesebbet állít, mint azt, hogy a Szent- szék légmentesen elzár archívumába a kiváltástottak is csak úgy léphetnek be, hogy őket a fegyveres alkalmazottak külön erre a célra kifejlesztett oxigénpalackkal látják el...

Vincze András

A SZENTATYA ÉVÉRTÉKELÉSE

(Folytatás az 1. oldalról)

fontosnak” nevezte: a közel-keleti térség több országában (Izrael, Palesztin Hatóság, Irán) közelgő, fontos választások során lehetőleg „olyan vezetők kerüljenek előtérbe, akik képesek határozott előrelépést elérni a békefolyamatban”.

A gázai válság kapcsán leszögezte: „a katonai opció nem megoldás, és az erőszak, bármely oldalról érkezze is, bármilyen alakot öltön is, határozottan elítélendő”. El kell érni – a nemzetközi közösség meghatározó szerepvállalásával – a tüszüntet, majd új lendületet kell adni a béketárgyalásoknak, „lemondva a gyűlölködésről, a provokációkról és a fegyverek alkalmazásáról”. Ugyancsak támogatandó az Izrael és Szíria között megindult párbeszéd. (...)

Válságok Afrikától Grúziáig

A Szent- szék különös figyelemmel követi az afrikai kontinens eseményeit, mellyel kapcsolatban most elsősorban a szómáliai, a darfuri, a kongói menekült gyermekek helyzetét tette szóvá a pápa. (...) Latin-Amerika kíváncslói számára olyan törvényhozási lépéseket szorgalmazott, amelyek ugyan figyelembe veszik „a biztonság legitim követelményeit”, de egyben a személyek jogait is, elősegítve így a családgyesítést. XVI. Benedek pápa elismerően szölt egyes térségi kormányok fellépéséről a legalítás helyreállítása érdekében, illetve a

kábítószerek-kereskedeleme és a korrupció elleni küzdelem jegyében. Az Egyház politikai beavatkozását sérelmezőknek szóló üzenetként értelmezhető azon megjegyzése, miszerint „a főpástorok tudják, hogy az igazi társadalmi fejlődés érdekében az ő feladatuk a lelkiismeret megvilágítása, továbbá az evangélium ügyének bátor fellépése képes, magukat a közjó szolgálatába állító világiak képzése”.

Grúzia vonatkozásában az EU diplomáciai erőfeszítéseinek köszönhetően aláírt augusztusi tüszüneti egyezményben fogalt minden vállalat teljesítését szorgalmazta a Szentatyá (nem utolsósorban a francia elnök erőfeszítéseinek gesztusértékű elismeréseként).

Főként a Szent- szék által egyébként még el nem ismert Koszovónak címzett figyelmeztetéseket szölt viszont azon pápai óhaj, mely „Szerbia és Koszovo népeinek” kiengesztelődését sürgette.

A szegénység ellen úgy lehet küzdeni, ha az emberiség testvériesébe válik – szögezte le XVI. Benedek az egész világ diplomatái előtt. A testvériséghez pedig közelebb értekek és ideálok kellene. Ezek pedig szükségszerűen az emberi személy méltóságában és a felelősséggel párosuló szabadságban gyökereznek, továbbá abban, hogy elismerik Isten helyét az emberek életében.

Érszegi Márk Aurél/MK

ÉV ELEJI
GONDOLATOK

Magyarország ma része a világ legfejlettebb ország-csoportjának, az OECD-nek. Az Európai Unió tagja. Több mint másfélszáz ország van nálunk sokkal, de sokkal rosszabb helyzetben. Ezek az országok maguk mögött hagyták azt a szörnyű szegénységet – ami még a múlt század elején itt kísértett Magyarországon is –, amikor csecsemők haltak éhen az anyjuk kebelén. Igaz történetet mesélek, a mi nagyanyánkkal esett meg, 1919-ben. De az „Ígért Földjén”, Amerikában is akkora éhínség volt még a Nagy Válság idején is, hogy Steinbeck egyik regényalakja, egy fiatalasszony, az éhségtől majd elájuló öregembert megszóptatja, hogy éhen ne haljon... Sánta Ferenc elbeszélésének szegényberek meg kémege a bűdöslyukbarlangba meghalni, hogy több emiváló maradjon a gyerekeknek...

Elszállt a gyors idő... Ma gyerekeink szinte fel se tudják fogni ezt a mély szegénységet. Már olyan „körbe” kerülünk, ahol a fogyasztói társadalom működik... Hajlamosak vagyunk a TV-ben a Föld más részén látott szegénységet a mesék világába utalni, öntudatlanul is. Az érdeklődő értelmiségiek olvashatnak arról, hogy a jövedelem-szóródás a világ legfejlettebb országaiban is nagy. A menedzsererek Amerikában az átlagfizetés ötszázszorosát(!) keresik. A fejlett és fejlődő országok közötti különbség pedig elképesztő. Igencsak elgondolkodtat azonban, hogy nálunk is vannak széles társadalmi csoportok, amelyek újabb visszassüllyednek a szegénységbe. Az erdélyi ferences árvaház történetét olvasgatva ugyancsak megérint a hihetetlen nagy jövedelemkülönbség léte régióinkban. Miért alakult így a világ??

És nem csak a betető falatról van szó. Még nem beszélünk a kiszolgáltatottság okozta nyomorúságról, amit az információ és műveltség hiánya eredményez. Nem csak kenyérről él az ember.

Miért van ez így? Nemrég hagytuk magunk mögött a karácsonyi vásárokat tülekedését. A jelenlegi pénzügyi-gazdasági válság közepette is tapasztalható a pazarlás. Az elszabadult elvárások forradalma, a jövő feléle árán is. Minden megtesz a Reklám, a Nagy Kisérlet, hogy eladósodásra bírjon bennünket.

Európa felemelkedése a keresztény vallás eszmérendszerében gyökerezik. A hatalmas terméktöbbleteket teremtő kapitalizmus az egyéni felelősség, kezdeményező-készség, logika gyümölcse. A mi hitünk alapvetően az értelem tiszteletén nyugszik, a tudásalapú társadalom csak értelemmel hozható létre. De csak akkor, ha a hit egyévi tételei, a morális felelősséget a természet és társadalom iránt, a transzcendenciába, Istenbe vetett hitet nem hízozzuk ki belőle. Az igazságosság-nak és a méltanyosság-nak érvényesülnie kell a társadalomban, különben alulmaradunk a világméretű versenyben. Pedig sokan fordítva képzelik: el kell vetni minden erkölcsi szempontot a gazdasági mérlegelésnél. Ostoba felfogás: nincs természeti törvény erejével ható közgazdaságtan. Ez társadalomtudomány, amelynek számolnia kell az emberrel. Az ember test és lélek egysege, nem nélkülözheti a lelki táplálékot sem. Az Igazságot, és Igazságosságot. És a többi erényeket, köztük a mértékletességet.

Jézus Krisztus már születésének körül-ményeivel azonosult a szegényekkel. Ha nehezebbé válik a sorsunk, hozzá válunk hasonlóvá. Mindez nem jelenti, hogy ne törekedjünk a helyzetünk javítására. Isten bízza ránk a feladatokat, és megadta hozzá az értelemet. De nem csüggedhetünk el akkor se, ha önhibánkon kívül nehéz sorsa jutunk, mert Isten sohasem hagy el minket.

Botos Katalin

BIBLIAKUTATÓK A BIBLIÁRÓL

Az elmúlt esztendő Magyarországon a három történelmi keresztény egyház a Biblia éveként nyilvánította. A 2009-es ökumenikus imahét január 18-ai nyitó istentisztelete egyúttal ennek lezárása is volt. Mintegy összefoglalóként közöljük a Magyar Kurír interjút arról, hogy a bibliakutató számára mit jelent a Szentírás, amely hitének forrása, egyben kutatásának tárgya is. A kutatómunka, a részletek elemzése során nem veszíti-e szem elől a lényegét, a Szentírás üzenetét?

Jakubinyi György
gyulafehérvári érsek:

Minden vallásnak van szent könyve. A vallástörténelem a vallásokkal és a vallások szent könyveivel foglalkozik. Eppen ezért a Bibliát is tanulmányozhatja akárki, hívő és hitetlen, bármilyen valláshoz tartozó ember, de katolikus szentírásstudós-nak csak a hívő embert tekintjük, mert éppen az a különbség a vallástörténész és a hittudós között, hogy a hittudós a hit alapján áll, Isten szavát tanulmányozza, és azt közvetíti embertársai felé, míg a vallástörténész egy-

szertlen tudományos szempontból vizsgálja ugyanazt. A hittudós ugyan vallástörténész is, mert szükségünk van a tudományra, de itt nem állunk meg, hanem ezt a tudományt a hitünk alapján minden kor nyelvére lefordítjuk, minden kornak a kultúrájához alkalmazzuk. Ahogyan a II. Vatikáni Zsinat olyan szépen kifejtette: az Evangélium, az örömhír örök, de azt minden korban be kell ágyazni az adott kor kultúrájába – ez az inkulturáció.

A II. Vatikáni Zsinat a megtestesüléshez hasonlítja a Szentírást a Dei verbum kezdetű, az isteni kinyilatkoztatásról szóló zsinati konstitúcióban. A második isteni személy értünk emberrel lett, igaz Isten és igaz Ember. Ez azt jelenti, hogy Jézusnak volt anyanyelve, hazája, édesanyja, hazaszeretete, és megfelelő idő- és tér-koordinátákban született bele ebbe a világba a Szentlélek erejétől, a boldogságos Szűzanyától. Isten, de ember is. Jogunk van tudományos vitákat folytatni arról, hogy milyen nyelvjárással beszélt az arám nyelvvel, milyen volt a szeme színe, milyen stílusa volt, és emberségében hogyan nyilatkozott meg.

Ugyanez áll – mondja a zsinat – a Szentírásra is. A Szentírás egyszerűen Isten szava és ember szava is. Az emberi szóban testet ölt meg az isteni szó. Amikor a próféták, a szent írók megkapják az isteni kinyilatkoztatást, akkor azt átszűrjük saját anyanyelvükön, kultúrájukon, de az isteni megvilágosítás – és ezt nevezzük inspirációnak, a Szentlélek sugallatának – biztosítja azt, hogy hit és erkölcs terén tévedéstől mentesen mondják el emberileg, mondják ki a kimondhatatlan isteni szót. Eppen ezért jogos a vallástörténészeknek és a hívő hittudósoknak a tudományos munkája, ezért lehet vitatkozni arról, hogy Lukács evangélistának a stílusa más, mint Jánosé, vagy hogy Szofonías próféta és Izaiás próféta nem azonos módon beszéli az ószövetségi héber nyelvet, lehet vitatkozni a korabeli beágyazódásról, lehet vitatkozni azon, hogy a szentföldi, az egyiptomi vagy az asszír-babilóniai kultúra hogyan hat a zsidóságra, s lehet vitatkozni a kifejezésekről, de eddig tart a Biblia emberi része, eddig beszélhetünk az emberi szóról – ezzel foglalkozik a vallástörténész. Mivel azonban a Szentírás nemcsak emberi szó, hanem isteni szó is, az isteni szó megtestesülése – a hittudós a hit alapján elemzi és tanítja, hogy az emberi szó mögött milyen természetfölötti, isteni üzenet áll, és azt hogyan éljük meg korunkban, hétköznapjainkban.

Jutta Hausmann,
a budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetem professzora:

Fiatalként átéltem egyfajta válságot, éppen azért, mert olyan környezetben

nőttem fel, ahol nagy hangsúlyt kapott, hogy a Biblia Isten szava, és azt úgy kell olvasni, ahogyan meg van írva. Amikor azután tanulmányaim során szembesültem azzal, hogy más olvasat, illetve elemzés is lehetséges, egyfajta krízist éltem át, de ebből ki tudtam lépni. Hálás vagyok, mert most segíteni tudok hallgatóimnak, akik hasonló helyzetben hozzám fordulnak. Saját tapasztalatomból mondhatom, hogy az ó- és újszövetségi szövegek tudományos szempontú elemzése inkább segít, nem pedig akadályoz a hitben való elmélyedésben. Ha komolyan veszem

azt, hogy vallási forrásokról van szó, olyan szövegekről, amelyek arról akartak közölni valamit, hogy milyen a kapcsolatunk az élő Istennel, és mennyire sokrétű ez a kapcsolat, akkor a történeti, tudományos módszerrel való vizsgálódás során is az kerül az előtérbe, hogy mi annak a szövegnek a szándéka, mit is akart velünk közölni az írója. Én azt látom, és ezt adom át tanítványaimnak is, hogy itt nem egyszerűen egy történeti könyvről van szó, hanem olyan szövegről, amelyen keresztül maga Isten szól hozzánk.

Benyik György,
a Szegei Hittudományi Főiskola tanszékvezetője:

Ez a kérdés ma valóban aktuális, de csak a XX. századtól kezdve, ahogy a bibliatudományban az úgynevezett történetkritikai kutatás túlsúlyba került, legalábbis Európában, és ennek következtében többet foglalkoztak a Szentírás szövegének keletkezésével, mint az üzenetével. Szerencsére ez a szélsőséges irányzat lecsengőben van, és ma már többet foglalkozunk az üzenettel.

Számomra a Biblia, elsősorban is a Biblia szívét adó imádságok mindig egy spirituális erőforrást jelentenek. A kutatói munka annyiban jelent többletet számomra, hogy talán pontosabban tudom azt, milyen történelmi és milyen élet-helyzetben születtek ezek az imádságok. A történelem gyakorta ismétli önmagát, az ember a saját életében gyakran hasonló helyzeteket is megél, mint amit a Bibliában olvas, és akkor már könnyebben fordul ezekhez a szövegekhez.

Tanítványaimnak is elmondom, mert magam is így tapasztalom, hogy a Biblia nem egyszerű olvasásra való. Az olvasott szöveg mindig ugyanaz, de az olvasó ember, ahogy öregszik, egyre inkább mást fedez föl benne, hiszen közben felnővekszik és éretté válik azoknak a szövegeknek az olvasására, amit használ. Ebből a szempontból számomra még spirituális újdonságokat is tartogat a Biblia, minél inkább elemzi az ember a Zsoltárok könyvét, vagy akár az újszövetségi himnuszokat, rájön arra, hogy abban nemcsak kultúrát, hanem istenélményt találunk akár nyelvi kifejezésekben is demonstrálható módon, hanem nagyon különböző emberi élmények is rögzítve vannak benne.

A Biblia nemcsak a kinyilatkoztatás Isten szava, hanem a kinyilatkoztatást megértő ember szava is. Úgy gondolom, nekem nincs más feladatom, mint beállni azoknak a szentírás-kutatóknak a sorába, akik egy életen át tanítómesterüknek választották Isten Igéjét.

Neumayer Katalin

EZERÉVES AZ ERDÉLYI EGYHÁZMEGYE

Anélkül, hogy kezünkben tartanánk a Gyulafehérvári Főegyházmegye (1932-ig „erdélyi püspökség”) Szent István király által kibocsátott alapítólevelét, a korabeli dokumentumok és az azokat értelmező egyháztörténészek egybehangzó véleménye alapján az erdélyi püspökség alapítása az 1009. esztendőre tehető. A 2009. évet tehát jogosan tekinthetjük millenárium esztendőnek.

A gyulák székhelye, a stratégiai jelentőségű Gyulafehérvár kiváló központnak bizonyult a frissen alakult magyar királyság keleti része társadalmi és egyházi szervezeteinek kiépítésében. Szent István miután 1002/03-ban katonai beavatkozással felszámolta a gyulák erdélyi különállását, nemcsak politikailag kapcsolta uralma alá Erdélyt, hanem „egyháziilag” is, megalapította a latin rítusú erdélyi püspökséget.

Erdélyben ekkor már nem volt ismeretlen a kereszténység. Évszázadokon

keresztül a népvándorlás korában különféle népelemek keresztényként tűntek fel és tűntek el. A magyar honszerzést követő időben, 952/953-ban Szent István unokabátyja, Zombor Gyula Konstantinápolyban keresztelkedett meg, és magával hozta Hierotheosz görög püspököt, mint „Turkia” püspökét és kíséretét. Hierotheosz székhelyét egyes történészek Gyulafehérvárra, (mások Szávasszentdemeterre) teszik. A görög missziós püspök által elkezdett evangelizálás ötven év múlva felerősödött, és Gyulafehérvár központtal megszerveződött az Erdélyi Egyházmegye.

Az egyházmegye püspökei a legrégebbi oklevelek Episcopus Ultrasyllanus-vagy Transilvaniensis-nek, 1187-től Episcopus Transylvanus-nak (erdélyi püspök) nevezik. Az erdélyi elnevezés egészen sajátos, mivel a püspökség országrész és nem központi helység nevét viseli. A Szent István által alapított egyházmegyék közül az erdélyi az egyetlen, amelyet nem székhelyéről, hanem országrészéről neveztek el. Ennek valószínű magyarázata, hogy a Szent István által tervezett tíz püspökség közül akkor az „erdélyinek” kiszemelt székhelye (Gyulafehérvár) nagybátyjának, Gyulának volt a birtokában. Mások ebben annak az előzménynek továbbélését feltételezik, hogy itt 953 óta létezett egy görög rítusú missziós püspökség. A Szent István által alapított erdélyi püspökség természetesen latin rítusú, de nevéket megtartotta a területre utaló elnevezést. Egyházi jogi helyzetéről elmondható, hogy alapításától – 900 évig – 1930-ig a kalocsai érsekségnek, 1930-tól 1991-ig a budapesti érsekségnek volt a suffraganeus (alarendelt) püspöksége, 1991. augusztus 5-től pedig önálló érsekség.

A mai érsekség, kevés eltéréssel a történelmi Erdély területén fekszik. Nyugati határa az Érc-hegység, keleten és délen a Keleti- és Déli-Kárpátok íve zárja körül. A bezárt terület nagysága 58 254 km². A középkorban a püspökséghez tartozott még a krasznai, közép-szolnoki, ungi, szatmári, ugocsi vármegyékön kívül, egy ideig, a máramarosi vármegye is.

A püspökség története – főleg a középkorban – elválaszthatatlan összefonódott Erdély történetével. Mindenkor fópásztorai – egészen a legutóbbi időkig – a lelkipásztori feladatokon túl társadalmi, politikai és kulturális szerepet is

A gyulafehérvári Szent Mihály-székesegyház

vállaltak; Erdély népeinek szellemi vezetői voltak.

A püspökség megszervezésével szorosan összefüggött a székesegyház építése. Már a 11. század végére, Szent László korában, esetleg támogatásával felépült az első háromhajós katedrális. A történelmi fejlődés következtében a 12. és a 13. század fordulóján ugrásszerűen emelkedtek a falusi kőtemplomok nemcsak Közép-Erdélyben, hanem a hátszegi medencében, az Olt völgyében és a székely székekben. Ez bizo-

nyítja, hogy Erdély a 13. századra benépesült és kereszténnyé lett. A püspök tekintélyét megjelenítő első, szerényebb székesegyház szűknek bizonyult a lét-számban és területileg megnövekedett egyházmegye számára. A 12. század végén új, díszesebb katedrális építését kezdték el, a mai székesegyházét, mely méltóképpen reprezentálta a püspökség gazdasági és szellemi súlyát.

Szent László király (Erdély védő-szentje) nemcsak a székesegyházra fordított gondot, hanem megalapította az egyházmegye életében jelentős szerepet játszó erdélyi székeskáptalat. A káptalan évszázadokon keresztül működött a káptalani iskolát, és hiteles helyeként az egész régiót meghatározó közéleti tevékenységet fejtett ki.

Az egyházmegye szervezeti hálózata kiépítésében nagy előrelépést jelentett a főesperességek megalakítása. A középkorban 13 főesperességről van tudomásunk, melyeknek határa nagyjából egybeesett a királyi vármegyék területével. A főesperességek a 14. században 610 plébániát fogtak egybe, nem számítva a nagyszabedű prepostság, a brassói dékánság és a kolosmonostori apátság plébániái.

Az egyházmegye legjelentősebb szerzetesi központja a középkorban Kolozsmonostor volt. Itt a bencések – szerzetesi hivatásuk betöltése mellett – hiteles okmányok szerkesztésével foglalkoztak.

Erdély népét, társadalmi és egyházi szervezetét igen súlyosan érintette az 1241-es tatárbetörés. A történészek becslése szerint eme dúlás alkalmával az erdélyi püspökség híveinek legalább egyötödét, de az is lehet, hogy a felét elveszítette. Az egyházmegye újjászervezésében a püspökök jártak elől, akik közül kiemelkedik – a püspöki széket hosszabb ideig betöltő – Monoszlói Péter (1270–1307) és Széchy András (1320–1356). A magyar királyoktól kiváltságokat, birtokadományokat és egyéb juttatásokat szereztek a püspökség számára. Azt is elérték, és újra és újra megerősítették a királyoknál, hogy az elnéptelenedett püspöki és káptalani birtokokra telepített hospeseket (románokat, németeket) privilégiumokban részesítették, kivonták a vajda és az ispánok fennhatóságai alól.

(Folytatjuk)
Marton József

HÍREK – ESEMÉNYEK

Egyetemi kar Esztergomban

Esztergomban 2009 őszétől elindul a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Információtechnológiai Karának mérnök-informatikus alapképzése – erről írt alá megállapodást Fodor György, az egyetem rektora és Meggyes Tamás polgármester január 6-án. A képzés helyszínül szolgáló épületeket a város mintegy 2 milliárd forint értékben felújítja és 50 évre használatba adja, valamint 2030-ig évi 100 millióval járul hozzá a működés költségeihez, illetve kollégiumi helyet biztosít az egyetemi hallgatók számára.

*

Építészeti elismerés az oaklandi bazilikának

2008 legimpozánsabb középületei közé sorolták a kaliforniai Oakland katedrálisát. A Krisztus a Fény elnevezésű székesegyházat az 1989-es földrengésben megsérült bazilika helyén kezdték el építeni 2005-ben, és tavaly ősszel szentelték

fel. Az épület – szemben a klasszikus, kereszt formájú alaprajzzal – kör alaprajzú és acélvázú. Az óriási, palástszerű külső váz hétfőmórán simul a belsőre, a tervezők a fényt szinte önálló építészeti eszköznek tekintették. Az év meghatározó építészeti lettek még: a kínai Madárfészek-stadion, az állami televízió különleges központja, a pekingi repülőtér új, gigantikus terminálja, továbbá két amerikai, egy kanadai és egy katarai múzeum épülete és egy svájci bevásárlóközpont.

*

A pálos rend elismerése

A Magyar Tudományos Akadémia dísztermében december 20-án immár 53. alkalommal adták át a Magyar Örökség-díjat. A díjazottak között van az alapításának 700. évfordulóját ünneplő pálos rend is.

*

Szervadományozás

José Policarpo portugál bíboros negyedik éve keresi fel a lisszaboni Curry Cabral kórházat karácsony táján. A pátriárka a transzplantációs osztályt is felkereste, ahol hangsúlyozta a szervadományozás fontosságát, hozzátette, hogy ebben a tekintetben szemléletváltásra van szükség Portugáliában. „A szervátültetés sok ember számára az egyetlen lehetőség, hogy életben maradjon, ezért úgy gondolom, mindannyiunknak ki kell fejlesztenie magunkban egyfajta kulturális és lelki készséget, hogy segítsünk rajtuk” – tette hozzá a lisszaboni pátriárka. □

SZÁJRÓL SZÁJRA

Valóban pokoljáró volt-e Tar Lőrinc?

A rossz elbeszélők sokasához híven elárulom rögtön történetem elején: nem volt pokoljáró. De ezt úgyis tudta eddig is minden olvasónk. Nem is ez az igazi csattanója a Tinódi Sebestyén – akinek nevét mi még a Lantos jelző hozzáfűzésével szoktuk emlegetni – költeményében megénekelteknek. A XVI. században élt énekmondó korának nagy eseményeit gyűjtögette históriás dalaihoz és így hírmondója volt a török háborúktól vérző Magyarországnak és dallamival a régi magyar műzene kezdeményezője, a korabeli népzene motívumainak őrzője is. Az énekmondók által szájról szájra adott történetet, helyesebben mondat Tinódi is feldolgozta és megőrizte Zsigmond király vitézének, Tar Lőrincnek a pokoljárását, aki 1401-ben karddal kelt Zsigmond védelmére a felkelő főurak ellenében és 1405–06-ban főpincemestere volt a királynak.

Ha már egy csattanót elárultam az első mondatban, most elárulom a másodikat is. Mi volt az alapja annak, hogy Tar Lőrinc a pokolban járt? Annak bizony az, hogy 1411-ben Írországban járt és itt lement a Szent Patrik purgatóriumának nevezett barlangba! Ezt színezte a monda aztán tovább, egészen odáig, hogy Tar a pokolban járt. Bizonyára sejtik olvasóink, hogy még ez sem az igazi csattanója a pokoljárásnak...

Tinódi feldolgozásában a „sok fertelmes bűnt” felhalmozott Zsigmond király ellen fellázadtak a főemberek és Siklós várba zárták. Innen kiszabadulva azonban ott folytatta, ahol előbb abbahagyta. Megelégedik ezt most már a vitézek is és egyikük – bizonyos Tar Lőrinc – ki hallgatást kért öfelségétől és ezt mondta neki:

– Felséges uram, életem és halálom a kezében vagyon. De mert énnekem nincsen drágább, mint a király lelki üdvössége, hadd beszéljek előtted őszintén, ahogy illik.

És mert az engedélyt megkapta, így folytatta:

– Felséges királyom, engem a társaim Pokoljáró Tar Lőrincnek neveznek egy idő óta. Azért neveznek így, mert álmbanban megírtam a pokol minden szegletjét.

– Aztán mit láttál a pokolban?

– Jaj, felséges királyom, éppen azt akarom elmondani. Ahogy beléptem, egy tüzes ágyat láttam és annak négy sarkánál négy tüzes ember állott. Abban a pillanatban szózatot is hallottam valahonnan. Azt mondta egy hang: „Azt az ágyat Zsigmond királynak tartják. A négy ember azért ég a kárhozat tüzeiben, mert a földi világban nagy bűnt követek el. Az egyik hamis dézsmát szedett a szegényektől, a másik iratot hamisított, a harmadik mint nemesség felűlta a fegyvertelenek jószágát, a negyedik hamis vámot szerzett, megvámolta a városokat.”

Elmondott még más csodákat is a pokolból Tar Lőrinc, de Zsigmond király nem riadt meg ettől az álomlátástól. Azt mondta pokoljáró vitézének:

– Lesz nekem arra nagy gondom, hogy ágyamat a pokolból kiiktassam. Ezt az ágyat én éppen a mennyországba igazítom.

Azzal Zsigmond tizenhárom várost az országból kiszakasztott, ezeket nyolcvanezer forintért elzálogosította és a pénzből Budán a Szent Zsigmond-templomot felépíttette, abba a templomba kincseket szerzett, papokat állított, annak sok jószágot adott, csak hogy ágyát a pokolból a mennyországba vihesse...

Mégis mikor Zsigmond király meghalt és Nagyváradon eltemették, minden harangot meghúztak, számtalan misét mondtak, a krónikás költő Tinódi Sebestyén – mert igazi változást életében nem látott – azt mondotta róla: „Nagy kétségem vagyon, hogy égbe menjen.”

De még ez sem az igazi csattanó! Mert az így hangzik: de kár, hogy manapság nem szaladgálnak mifelénk Tar Lőrincnek, de még Tinódi Sebestyének sem!

Közreadta: Ramsay Győző

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

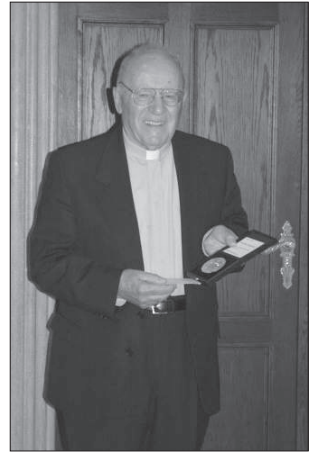
† Dr. László László (Leslie)

(1925–2008)

László László 1925. május 6-án született Kőszegen, (Jestl, Lászlói) Antal és Kelemen Etelka gyermekeként. A négy testvér közül ő volt a harmadik. Édesapja vendéglős volt. Szombathelyen végzett 2 elemi, Kőszegen a harmadikat, aztán Burgenlandban, Alsópulyán (Unterpullendorf), édesanyja szülőfalujában, a negyediket horvát nyelven. A gimnázium első 2 osztályát a kőszegi bencéseknel végezte, aztán a soproni bencéseknel folytatta 3 évig. A 6. osztályt a nagyváradi Szent László Gimnáziumban végezte. 16 éves korában belépett a kármelita rend győri novíciátusába, majd magánúton fejezte be a gimnázium utolsó 2 osztályát Keszthelyen a premontreiekkel, ahol 1944-ben érettségizett. A háborús évek alatt ide-oda küldözgették, szerzetesi hivatása megingott, és elhagyta a kármelita rendet. Mivel azért pap szeretett volna lenni, de nem nyert felvételt a Szombathelyi Egyházmegyébe, így civil hallgatóként a budapesti Hittudományi Fakultásra járt, majd Bécsbe költözött és ott folytatta teológiai tanulmányait 2 éven át. 1948–50 között Innsbruckban tartózkodott, ahol történelmet és államtudományt tanult az egyetemen.

1950 szeptemberében kivándorolt az USA-ba, ahol eleinte bus-boy volt, aztán előléptették pincérnek. 1951-ben volt elég pénze, hogy továbbtanulhasson, és Urbanában (IL), egy év alatt megszerezte a BA fokozatot. 1952–56 között New York-ban, a Columbia Egyetemen tanult, majd 1956-ban Ford-ösztöndíjjal Európába ment kutatómunkát végezni, de közben Bécsben foglalkozott a magyar menekültekkel, és 1957–59 között a müncheni Szabad Európa Rádióval dolgozott. 1958-ban a Columbia Egyetemen megszerezte az MA fokozatot és a Közép-Kelet-Európai Intézet diplomáját is. 1959–61 között a University of Maryland európai kirendeltségénél tanított az amerikai katonai bázisokon Németországban, Franciaországban, Spanyolországban és Líbiában. Visszatérve New Yorkba, befejezte doktori disszertációját 1962-ben („Church and State in Hungary, 1919–1945”), ami nyomtatásban is megjelent Budapesten, a METEM kiadásában 2004-ben. 1963–64-ben a University of Virginia államtudományi tanszékén tanított, majd 1964 óta Montreálban, a Concordia Egyetemen tanított politikai tudományokat egészen 1988-ig. Közben töltött egy szabbatikus évet Párizsban (1975–76), egy másikat pedig Rómában (1983–84).

1987-ben jelezte Dr. Irányi Lászlónak, a külföldi magyarok püspökének, hogy papként szeretné szolgálni a külföldi magyarokat, és ezért tegye lehetővé teológiai tanulmányainak befejezését és szentelje őt pappá. Ugyanezt megismételte Irányi püspök utódjának, Miklósházy püspöknek is, akinek tanácsára elvégezte a még hiányzó kurzusokat az Université de Montreal-on, és az ottawai Szent Pál Egyetemen, és ennek alapján Seregély István egri érsek felvette őt az Egri Egyházmegyébe. 1990-ben Miklósházy püspök kiszolgáltatta neki a lectori és akolitusi megbízatást, és ugyanebben az évben Seregély érsek diakonussá szentelte őt Egerben. Miklósházy püspök szentelte őt pappá Ottavában 1991. január 26-án a Bl. Sacrament-templomban, Msgr. Marcel Gervais ottawai érsek felhatalmazásával. Seregély érsek elengedte Ft. Lászlót külföldi magyar szolgálatra. Az ottawai érsek ugyanakkor Ft. Lászlót kinevezte a Bl. Sacrament-templomhoz

káplánnak, (majd 1992-ben ideiglenesen administratornak is), valamint az ottawai magyarok lelkipásztorának. Később a St. Ignatius of Antiochia angol plébánia administrátora lett, de ugyanakkor a magyar híveket továbbra is gondozta (kb. 150 hívőt). 2004-ben nyugdíjba ment, de a magyarokat továbbra is ellátta a St. Elizabeth-templomnál.

Doktori disszertációja könyv alakban is megjelent angolul és magyarul is. Ft. László sok fiatal magyar papot segített továbbtanulásukban, biztosítva számukra az ottawai egyetemen a tanulást és a doktori fokozat megszerzését. A MKPK 2006.szeptemberében a „Pro Ecclesia Hungariae” értemmel ismerte el működését. – 2007-ben rákos daganatot találtak a vastagbélében, amit kioperáltak, de elég gyengén viseli a következményeket. Továbbra is van mellette egy Magyarországról kiharozott fiatal pap, aki segíti őt a lelkipásztori teendőkben és közben tanul az egyetemen.

Ottavában (ON), Kanadában halt meg karácsony napján, 2008. december 25-én.

Temetése a St. Elizabeth-templomban volt január 3-án. Az ottawai érsek, Terrence Prendergast temette, a magyarok püspökét pedig P. Kiss Barnabás OFM képviselte.

Miklósházy Attila ny. püspök

† P. Dr. Füz Balázs, O.Cist.

(1922–2008)

Füz Balázs Székesfehérváron született 1922. április 22-én. Érettségi után belépett a ciszterci rendbe, és 1940–45 között a zirci Teológiai Főiskolán szerzett abszolutoriumot. 1943–44-ben Budapesten a Dominikánus Teológián volt hallgató, 1944–45-ben és 1946–47-ben pedig a Pázmány Péter Tudományegyetemen, ahol Dr.Phil. fokozatot nyert. 1947–51 között a római Gregorián Egyetemen kánonjogból doktorált (JCD). 1945. május 8-án szentelte őt pappá Zircen Mindszenty József, akkori veszprémi püspök. 1945–47 között segédlelkész volt Előszálláson, 1947–51 között tanulmányokat végzett Budapesten, 1952–72 között Rómában a ciszterci generális házában volt assistens.

1972-ben az USA-ba költözött és a Spring Bank apátságban (WI) volt prior 1972–89 között, majd megválasztották ott apátnak 1989. december 13-án.

P. Füz, mint a Máltai Lovagok magyar szövetségének konventuális káplánja, lelkipályorkolokat adott New York-ban és Kanadában.

2008. november 16-án halt meg Spartában, WI. □

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefon-számát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu>.

ANGLIA:

London: Virágh József főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB-London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-Mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Misézó helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton, Brighton-Hove; www.magyardkatolikusok.co.uk

Észak-Anglia:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Misézó helyek: Rochdale, Wolverhampton, Bradford, Nottingham.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043-1/526 49 72; Fax: 0043-1/526 49 72 25. Misézó helyek: Bécsújhely (Familien-Kirche) 17.00-kor; Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7. E-Mail: bmke@katolikus.at, <http://www.katolikus.at>

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmannsgasse 14, Tel.: 0043-1/317 3656.

Burgenland/Alsóőr: P. Keresztásvi Péter OSB, Kath. Pfarramt, A-7501 Unterwart 226, Tel.: 0043-3352/34108. E-Mail: Keresztalvi@freemail.hu Misézó helyek: Alsóőr, vasárnaponként 9.45-kor, Felsőőr, vasárnaponként 10.45-kor.

Graz: Ugri Mihály gondnok, Tel.: 0043-316/68 35 08, szentmise vasárnaponként 10.00-kor a Welsche-Kirche-ben, Griesplatz 30, sz.

Innsbruck: Dr. Magda Szilveszter diakónus, Tel.: 0043-512/204 103. Szentmise minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3.

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, Tel.: 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (Fax), E-Mail: ernest.szabo@diocese-linz.at; Misézó helyek: Linz, Wels.

Klagenfurt: Ft. Simon Attila káplán, Tel.: 0043-676/877 27 345, E-Mail: simonattil@free-mail.hu; Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 13.00-kor a Kapuziner Kirche-ben, Waagasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombat 17.00-kor az Orsolyita-zárdban, Aigner Str. 135. Érdeklődni: Bohumy István, Tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Rue de l'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL, Tel.: 0032-2/64 96 188.

Liège/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33, B-4000 Liège, Tel.: 0032-4/22 33 910; Fax: 0032-4/22116 09.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztust kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, Tel.: 0033-1/42 086170, Fax: 0033-1/42 067155, <http://magyamyamissio.free.fr>

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 302, Avenue Jean Jaures, F-69007 Lyon, Tel.: 0033-4/78 501636.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. P. Szomszéd Tamás József SJ, Ungarische Kath. Mission, Zirkelstr. 23, D-86154 Augsburg, Tel.: 0049-821/41 90 25 30 vagy 0049-9081/29 370.

Bamberg-Eichstätt-Regensburg-i Egyházmegye Nürnbergi székhellyel: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig, Tel.: 0049-911/507 57 96.

Esseni Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Tel.: 0049-201/28 47 40 vagy Kölnben: 0049-221/23 8060.

Freiburg-Trier-Speyeri Egyházmegye Karlsruhe-i székhellyel: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Baden Baden. Érd.: Ft. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe. Tel.: 0049-721/ 687215.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd. Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, Tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen: Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Theiboldgasse 96, D-50676 Köln. E-Mail: ungarnzentrum@netcologne.de; Tel.: 0049-221/238060, Fax: 0049-221/ 232120; <http://www.Ungarnzentrum.de>

HIRDETÉSEK

68 éves intelligens férfi, őszinte szándékkal megismerkedne egy kedves, művelt, korához illő hölgygel, Stuttgart és környékén. Jellege: „Idősebbek leszünk”.

Hévízen (termálto) gyönyörű helyen apartmanok egész évben kiadók, 10 EUR/fő. T.: +3683/341-063.

60 éves magyar asszony – aki 20 éve Németországban él és dolgozik – eltartási szerződés formájában keres munkahelyet házvezetőnői, ápolói és napi teendők levezetésére. Szívesen vállalkoz saját házzal, kerttel és háziállattal rendelkező egyedül élő **IDŐS** személyt is. Testi fogyatékos személy is jelentkezhet. T.: 0049-(0)6157/801 8002 (este 20 órától).

50 éves, magyar hölgy komoly szándékkal férjét keres. Tel.: 07331-690 288.

Eladó Budapesttől 40 km-re, Galgácsán 2 szobás, komfortos, tornácós parasztház (felújított), 1450 m²-es telken. T.: 0033-66 47 90 729 v. 0036-30/82 79 915 (délután).

Németországban élő magyar 63 éves hölgy, korához illő, őszinte és komoly kapcsolatra vágyó társat keres. Jellege: „Napsugár”.

Bécsben, a tanítási időszakban, minden hónap első és harmadik szerdáján 19 óra körüli időtartam egyetemistáknak a Pazmaneumban (1090 Wien, Boltzmannsgasse 14., II. emelet). A részvételre előzetes bejelentkezés nélkül lehetőség van.

Limborg-Fulda-Mainzi Egyházmegye frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: 0049-69/24 79 50 21, 069/24795022. Fax: 0049-69/78 26 84. www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freisingi Főegyházmegye: Misézó helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misszió – Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, 982638. Fax: 0049-89/985419. E-Mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye: Misézó helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Kath. Ung. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Tel/Fax: 0049-251/32 65 01. E-Mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de

Passaui Egyházmegye: Misézóhely: Passau: Érd.: Ft. Szabó Árpád, Götzensdorferstr. 5, D-94121 Salzweg. Telefon: (08505) 12 29.

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye: Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. Érdeklődni: Dr. Tempfli Imre, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle-Str. 30, D-70186 Stuttgart. Tel.: 0049-711/2369190, Fax: 0049-711/2367393, E-Mail: missio@ukgm-stgt.de v. tempfliimre@yahoo.de

Würzburgi Egyházmegye: Misézó hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncisk Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Telefon: 0049-931/38 62 43.

NORVÉGIA
Információ a magyar nyelvű lelképásztori szolgálathoz: www.nufo.no/makao

OLASZORSZÁG
Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Istituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. Telefon: 0039-06/684-2620, pminemeth@gmail.com. Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell' Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyszonyja kápolnájában minden kedden 8.00-kor.

Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratórium (Via Tonale 19, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: P. Ruppert József SchP, Tel.: 0039/347.344.55.38, E-Mail: ruppert.jozsef@piarista.hu

SVÁJC
Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich. Tel.: 0041-1/36 23 303. E-Mail: F.vizauer@gmx.ch; Misézó helyek: Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Fribourg: Ft. Pópa Péter, Tel.: 0041-26/534 0672. Misézó helyek: Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. Tel.: 00 41-22/7910458; Lausanne: Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. Tel.: 0041-21/6478 678; Bern: Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern. E-Mail: info@katolikus.ch <http://www.katolikus.ch>

Basel: Pál István, Tel.: 0041/765185441. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. □

KÖLTÖZIK A PÓCSI KEGYKÉP

Gyalogos zarándoklat keretében költözik át a máriapócsi kegykép Hajdúdorogra február 7-én, ahol előreláthatólag a nyár végéig marad. A költöztetésre azért kerül sor, mert a kegytemplomban és az azt körülvevő téren februárban nagyszabású felújítási munkák kezdődnek. Restaurálják a teljes templomi berendezést, a kegyoltárt és az ikonostázt, fölszedik a padlóburkolatot, és régészeti feltárásokat végeznek a régi templom alapjainak és a körülötte feltételezett temető maradványainak feltárására. Megújítják az elektromos vezetékeket, a hangerősítő berendezéseket, új fűtést szerelnek be, megerősítik a tető- és toronyszerkezetet. Ezekkel együtt a templomudvar is megújul.

A nemzeti kegyhelyen a szokásos búcsúkat sem tartják meg, helyette zarándoklatokat szerveznek az év folyamán a hajdúdorogi székesegyházban elhelyezett képhez, melynek visszavitelére előreláthatólag augusztus 31-én kerül sor. □

KÜZDJÜK LE...

(Folytatás az 1. oldalról)

Ebben a cseppet sem rózsás helyzetben egyedül XVI. Benedek pápa „Küzdjünk le a szegénységgel, hogy építhessük a békét!” című újvívi üzenete ad reményt és biztatást, ami a Béke Világnapja alkalmából hangzott el. Már II. János Pál hangsúlyozta 1993-as békeüzenetében, hogy a tömeget érintő szegénységnek milyen negatív hatása van a békére. Sok esetben maga a szegénység a fegyveres konfliktusok forrása. Erről II. János Pál így írt: „Újabb béke elleni komoly fenyegetés erősödik meg és válik egyre súlyosabbá a világban: sokan, sőt egész népcsoportok élnek ma óriási szegénységben. Egyre nyilvánvalóbb a gazdagok és a szegények közötti egyenlőtlenség a gazdaságilag fejlettebb nemzetekben is. Olyan problémáról van szó, amely az emberiség lelkiismeretét terheli, mivel nagyon sokan olyan körülmények között élnek, amelyek sértik az ember vellestülét méltóságát, és veszélyeztetik a nemzetközi közösség valódi és harmonikus fejlődését.” Ezeket a gondolatokat továbbfejlesztve XVI. Benedek pápa kijelentette, hogy „a szegénység leküzdéséhez hozzátartozik a globalizáció összetett jelenségének figyelmes vizsgálata. Ez módszertani szempontból is fontos, mert arra indít, hogy felhasználjuk a közgazdászoknak és a szociológusoknak a szegénység számos aspektusával kapcsolatos kutatási eredményeit. Amikor azonban a globalizációra hivatkozunk, annak lelki és erkölcsi vonatkozásaira is figyelniünk kell. Ez arra ösztönöz, hogy

a szegényekre tekintve tudatosítsuk: valamennyien egyetlen isteni terv részesei vagyunk, vagyis az a hivatásunk, hogy egyetlen családot alkossunk, amelyben mindannyian – egyének, népek és nemzetek – a testvériség és a felelősségvállalás alapelvei szerint alakítjuk magatartásunkat.” A pápa felhívja a figyelmet, hogy „A jelenlegi globális világban egyre nyilvánvalóbb, hogy a béke csak akkor épül fel, ha mindenki számára biztosított a lehetőség az ésszerű növekedéshez: az igazságtalan rendszerek torzulásai ugyanis előbb-utóbb mindenkinek benyújtják a számlát... A globalizáció önmagában nem tud békét építeni, sőt sok esetben megosztottságot és konfliktusokat szül. Sokkal inkább arra van szüksége, hogy minden egyes ember javát szolgáló, mély szolidaritásra irányuljon.” □

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 - D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletunk@kdm.de

Feladás kiadó:

Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felelős szerkesztő: Czoborczy Bence
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József és Vincze András

Redaktion und Herausgeber:
UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATURA
Landwehrstr. 66 - D-80336 München
Chefredakteur: dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletunk@gmx.de

Abonnement für ein Jahr: 15 EUR

11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost USS 50

ELŐFIZETÉS:

Az Életünk a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik azt, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúla, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 1,50 EUR

Előfizetési ár egy évre: 15 EUR
Tengerentúli USS 50

BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegatura

Sonderkonto „ÉLETÜNK”.

Postbank München

Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
IBAN DE16 7001 0080 0060 6508 03

BIC PBNKDE33

Erste Bank AG

Satz: ÉLETÜNK

Druck: AMPER DRUCK GmbH

Am Fohlenhof 5

82256 Fürstentumbruck

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET

MELLÉKELTÜNK.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések	
karakterenként:	0,10 EUR
Jellegű – postaköltség	5,00 EUR
Üzleti-, nyereséges hirdetés karakterenként	0,20 EUR
Nagybetűs sorok karakterenként	0,40 EUR
Egyszeri, 1 „pontos” keret	10,00 EUR
Kétszabos hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

EUROPÁI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőinkkel (missziókkal) rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az ÉLETÜNK müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség